

NÉPÚJSÁG

2026. augusztus 7.,
péntek
LXXVIII. évfolyam
174. (22334.) sz.
Ára: 5⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Hagyomány és hálaadás Aratóünnepség Folyfalván

Kézzel arattak és kötötték a kévét a rendezvényen Fotó: Velicsek László Miklós

Múlt vasárnap a Nyárádkarácson községhez tartozó Folyfalván rendezte meg hagyományos aratóünnepségét a nyárádkarácsonfalvi Tulipán gazdákör, a Romániai Magyar Gazdák Egyesületének Maros szervezete és a helyi önkormányzat.

Gligor Róbert László

Az első aratócsoportok már reggel hét órakor úton voltak, de mindenkit bevártak és megkínáltak a falu szélén kialakított gyülekezőhelyen, innen vonultak ki traktorral vagy lóval vontatott szekereken és személyautókkal a falu legmagasabb pontjára, a hagymásbodoni erdő szélére. A

lombsátor alatt mindenki elfogyasztotta a paraszti reggelit, majd elkezdődött a kézzel végzett aratás. A kávas kaszákkal gyorsan haladtak a csapatok, de a kévék és a kötözők kötésébe nagyon sokan bekapcsolódtak a megjelentek közül is, hiszen sokan még gyermekkorukban is így arattak. Ezt erősítette meg a Székelycsókában letelepedett Bot László is, aki Kápolnásfaluból költözött a nyárádmenti kis faluba: ők is ugyanígy gyűjtötték be valamikor a gabonát.

Az aratás és a kalangyarakás befejeztével, közös éneklés után a tömeg újra a lombsátor alá vonult, ahol Labancz Gyula karácsonfalvi-folyfalvi

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje

idejében
megújítani
előfizetését!

Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha megvásárolná!

Korrupciós ügy a marosvásárhelyi rendőrségen

A perben négy biztosítótársaság és a Romániai Gépjármű-biztosító Iroda (BAAR) is polgári felperesként vett részt, fejenként 25.776,24 és 38.064,83 lej közötti kártérítést követeltek.

4.

Vízgazdálkodás a klímaválságban

Az, hogy Európában jelenleg negatív rekordokat dönt a folyók vízállása, részben annak a következménye, hogy jóval kevesebb csapadék esett a megszokottnál, részben pedig annak, hogy a hőmérsékleti értékek jóval magasabbak a korábbiaknál.

17.

INGYENES FIZIOTERÁPIA küldőpapírral

- Ingyenes orvosi vizsgálat és kezelés küldőpapírral
- Szakképzett, tapasztalt terapeuták
- Korszerű, modern eszközök

**AUGUSZTUSI AKCIÓ: 1 nap
AJÁNDÉK kezelés**

PsychoBioMed
center

 0772 070 391 Marosvásárhely,
Hadsereg tér 45.

AKTUÁLIS

Majka-effektus

Vajda György

Vihart kavart a médiában és a közösségi hálón az az információ, miszerint a magyarországi rapper Majka (Majoros Péter) visszamondta egy nappal a koncert előtt az augusztus 5-re, a sepsiszentgyörgyi SIC Fesztre tervezett fellépését, mert privát telefonján halálosan megfenyegették. Az énekes a Facebookján is többek között hírül adta: „Este 11-kor a privát telefonszámomra kaptam egy életveszélyes fenyegetést. Az sms írója közli, alig várja, hogy kiérjünk Erdélybe, és revansot tudjanak venni rajtam az őket ért sérelemért, és hogy tisztában vannak vele, hol szállunk meg, ki a biztonsági cég a rendezvényen, és hogy milyen útvonalon haladunk majd a zenekarral. És természetesen azt is, hogy hazaáruló vagyok...Ugye nem kell mondanom, vajon honnan ered ez a gyűlölet...” (...)

(Folytatás a 3. oldalon)

AUGUSZTUS

7

PÉNTEK

Ma IBOLYA,
holnap LÁSZLÓ napja

Az év 219. napja, hátravan 146 nap

6:10 –
20:46 16:27

A nappal hossza:
14 óra 36 perc

Időjárás

Zivatar lehetséges

Hőmérséklet:
max.: 32 °C
min.: 18 °C

naptár

Isten éltesse!

LÁSZLÓ: a szláv Ladislav, Vladislav névből fejlődött a Ladiszlő→Ladszló→Laclo→László alakokon keresztül. A szláv név elemeinek jelentése: hatalom és dicsőség.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2026. augusztus 6.

1 €	5,2513 lej
1 \$	4,5507 lej
100 Ft	1,4457 lej
1 g arany	625,3970 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 65-ös iroda, naponta 10–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai		
	26, 44, 28, 10, 30 + 3	NOROC PLUS: 1 7 1 9 1 8
	10, 19, 8, 20, 40, 5	SUPER NOROC: 4 0 8 8 8 5
	25, 16, 5, 41, 42, 6	NOROC: 9 8 5 8 0 2 4

MEGYEI HÍREK

Villám csapott két személybe Szászrégenben

Gál Előd városmenedzser tájékoztatása szerint augusztus 6-án, csütörtökön a kora délutáni órákban villámcsapás ért két személyt Szászrégenben. Kiemelte, hogy a közösségi médiában megjelent információkkal ellentétben az eset nem a városi strandon történt, hanem a fedett uszoda mögött, a Maros-parton. Tudomása szerint a villámcsapás áldozata két halász, akiket a helyszínre érkező mentőegységek megpróbáltak újraéleszteni.

Több mint 1500-an találtak munkát az év első felében

A Maros Megyei Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség tájékoztatása szerint az Országos Foglalkoztatási Program keretében az ügynökség támogatásával 1.525 személy (ebből 751 nő) került alkalmazásra 2026 első félévében. A referencia-időpontig alkalmazásra kerülő személyek közül 699-en 45 év felettiek, 263-an 35 és 45 év közöttiek, 108-an 30 és 35 év közöttiek, 145-ön 25 és 29 év közöttiek, 310-en pedig 25 év alatti fiatalok. Lakhely szerint az alkalmazásra kerülő személyek közül 708 városon él, 817 pedig vidéken. Az állást talált személyek képzési szintjét tekintve a legtöbben középiskolai végzettséggel rendelkeznek (428), őket követik az általános iskolát végzettek (345), a szakiskolai tanulmányokkal rendelkezők (302), illetve az elemi iskolát (218), egyetemet (186), vagy posztliceumot (46) végzettek. A Maros megyei ügynökség közvetítésével alkalmazott személyek közül 51-en a nehezen vagy nagyon nehezen foglalkoztathatók kategóriájába tartoznak.

Rovarirtás Szászrégenben

A Szászrégeni Polgármesteri Hivatal tájékoztatása szerint augusztus 6. és 14. között, az időjárási körülmények függvényében rovarirtási munkákat végeznek a város egész területén.

XXI. Molnár Dénes Képzőművészeti Alkotótábor

A Maros Mezőségi Művésztelep már XXI. alkalommal szervezi meg augusztus 9. és 16. között a Molnár Dénes Képzőművészeti Alkotótábort Mezőpanitban. Az alkalomra ezúttal tizenhárom hazai és külföldi alkotó kapott meghívást. A táborban született munkákat augusztus 16-án 12 órától mutatják be a helyi református templom udvarán. A rendezvény a Mezőpaniti Polgármesteri Hivatal, valamint a Bethlen Gábor Alap és a Communitas Alapítvány támogatásával jön létre.

Hírszerkesztő: Szeredai Vivien

Szociális támogatási program

Svájci küldöttség járt Marosvásárhelyen

Augusztus 6-án, csütörtökön munkaügyi látogatáson vett részt Marosvásárhelyen a Svájc bukaresti nagykövetségének keretében működő Svájci Hozzájárulási Iroda, valamint a Munkaügyi, Családügyi, Ifjúsági és Társadalmi Szolidaritási Minisztérium több elöljárója.

Szeredai Vivien

Moraru Andreia, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Szociális Igazgatóságának ügyvezető igazgatója lapunknak elmondta, hogy a látogatásra a marosvásárhelyi helyi tanács által 2025 októberében jóváhagyott projekttervezet miatt került sor, amely a város hátrányos helyzetű területeinek fejlesztését célozza, különösen azokat, ahol roma közösségek élnek. A látogatáson részt vett többek között Giacomo Solari, a Svájci Hozzájárulási Iroda igazgatója, Ștefania Andreescu, a Munkaügyi, Családügyi, Ifjúsági és Társadalmi Szolidaritási Minisztérium vezérigazgatója, illetve a Roma Education Fund és az Európai Tanács Romact programjának több képviselője is.

Moraru Andreia kiemelte, hogy a helyi illetékesek az elmúlt időszakban megtették a szükséges lépéseket a projekt elindításához: a dokumentáció elkészítése mellett szakemberekből álló csoportot hoztak létre, emellett pedig elkészült a Hegy utcai multifunkcionális központ is, a közeljövőben pedig közösségi higiéniai pontot is kialakítanak. A tervek szerint a központ szeptemberben nyitja meg kapuit.

Soós Zoltán és Giacomo Solari

Fotó: Soós Zoltán Facebook-oldala

Mint ismert, a projektet a Svájci–Román Együttműködési Program keretében finanszírozzák, célja az érintettek életkörülményeinek javítása, valamint a szociális, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. A projekt összértéke 7,3 millió lej, amelyhez az önkormányzat 15%-kal, azaz 1,1 millió lejjel járul hozzá. Határideje: 5 év. Együttműködő partnerek a Közegészségügyi Igazgatóság és a Megyei Oktatási és Szociális Segítő Központ.

Tartalmas falunap Kibédén

Múlt szombaton tartotta az idei falunapot Kibéd, s bár az a megszokottnál rövidebb volt, mégis tartalmasnak mutatkozott.

Az előző évektől eltérően idén egyetlen napba sűrítették bele a faluapi programot, de így is tartalmasan és szépen ünnepeltek. A rendezvény délután vette kezdetét a szabadtéri ifjúsági sátorban, ahol Nagy Imre (Cassini) előadásában a kitartás, az álmok megvalósítása és a személyes fejlődés fontosságát hangsúlyozta, em-

lékeztetve arra, hogy az álmok csak akkor maradnak álmok, ha nem merünk tenni értük. Mert nem az számít, honnan indulsz, hanem az, hogy mersz-e elindulni. Már az előadás címe is beszédes volt: Sem az álom nem lehet túl nagy, sem pedig az álmódó túl kicsi.

A hivatalos megnyitót a kultúrotthonban tartották, amelyet kulturális műsor követett: színpadra lépett a Berkenye néptánccsoport és a Seprődi János ifjúsági tánccsoport, majd ismét

szabadtéren zajlottak a színes programok: Dósa Balázs gyönyörű zongorajátékkal örvendeztette meg a közönséget, a Muzsikus lelkek nótaműsora pedig ismét nagy sikert aratott a kibédiek körében. Az esti órákban a Violane zenekar akusztikus koncertjére került sor, a további jó hangulatról utcabállal és DJ WRW-vel gondoskodott a szervező csapat. A nap folyamán a legkisebbeket is programok (ugrálóvár, asztalitenisz, csocsó) várták, kicsik-nagyok pedig a helyi vendéglátók kínálatából is válogathattak, a helyi nőszervezet például lekváros palacsintával csalogatta a nézőket.

Zakariás Botond Csaba polgármester közösségi oldalán úgy fogalmazott: „Hiszem, hogy egy közösség igazi ereje az összefogásban rejlik. Ez a nap ismét megmutatta, hogy amikor együtt dolgozunk és együtt ünneplünk, maradandó élményeket teremtünk”. Az előjáró külön örömét fejezte ki, hogy a testvértelepülések is elfogadták a község meghívását, és jelenlétükkel emelték az ünnep fényét. A községgazda köszönetet mondott valamennyi fellépőnek, valamint a rendezvény támogatóinak is, akik hozzájárultak a falunap sikeres megszervezéséhez. (GRL)

Az idei kibédi falunap kulturális műsorokkal, előadással, koncerttel várta az érdeklődőket

Fotó: Borbély Zoltán

RENDEZVÉNYEK

Szilágyságtól Szentiványig

Augusztus 10-én, hétfőn 19 órától a szovátai szabadtéri színpadon adja elő Szilágyságtól Szentiványig című produkcióját a Maros Művészegyüttes. A folklórműsorukban az eddigi legszebb koreográfiáikból válogattak, amelyek a Szilágyság, Kalotaszeg, Küllő mente és Maros mente vidékeinek hagyományos, sokszínű tánc- és zenekultúrájába nyújtanak betekintést a nagyerdeműnek.

Szovátán lép fel a Hargita Székely Néptánccsínház

Augusztus 14-én, pénteken 19 órától a szovátai szabadtéri színpadon mutatja be Szomszédolás című produkcióját a Hargita Székely Néptánccsínház. Az előadás egy különleges utazásra hívja a nézőket Erdély tájaira. A műsorban a vándorló bukovinai székelyek hontalanságától indulva a vízmelléki falvak pajkos, generációkon átívelő tréfáin keresztül jutunk el a mezőségi emberek méltóságához.

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:

Benedek István

LAPSZERKESZTŐ:

Vajda György

MUNKATÁRSAK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Gligor Róbert László, Kaáli Nagy Botond, Mezey Sarolta, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Sófalvi Szidónia, Szeredai Vivien, Szer Pálosy Piroska. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Mátyus Beáta. TÖRDELÉS: Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS: Petres Emília. • Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujsag.ro E-mail: nepujsag@e-nepujsag.ro Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével. Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259. Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000083

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Hatósági ellenőrzést kérnek Háromszéken a települések bejáratánál álló székelykapukról

A háromszéki települések bejáratainál álló székelykapuk román hatósági ellenőrzését kéri egy ismeretlen a bukaresti székhelyű állami építési felügyelőségnek küldött beadványában. Az e-mailben elküldött beadvány írója számos olyan Kovászna megyei település bejáratainál felállított székelykaput ajánl a hatóság figyelmébe, amelyek megyei vagy községi utak fölé épültek.

Ilyenek a Dálnok, Lemhény, Torja, Gelence, Szentkatolna, Kiskászon, Kézdiszárazpatak, Kisborosnyó, Nagyborosnyó, Magyarhermány, Papolc és Uzon település határában álló faragott kapuk. A beadványban a megfogalmazó azt kéri, hogy az állami hatóság azonosítsa az építési és egyéb hatósági engedéllyel nem rendelkező székelykapukat, és bírságolja meg az érintett önkormányzatokat, rendelje el az építmények elbontását és a terület eredeti állapotának helyreállítását. Szerinte a nagy méretű kapukat a közúti műszaki előírások megsértésével állították fel. Ezek közvetlenül a csapadékvíz-elvezető árkok fölött vagy az úttest közvetlen közelében helyezkednek el, és szerinte jogellenesen foglalják el a közutak biztonsági övezetét. Mivel az árkok, rézsúk a közút szerves részét képezik, a kapuk oszlopai akadályozhatják a vízelvezetést, veszélyeztethetik az út szerkezeti épségét, árvizek kialakulásához vezethetnek. Az út beláthatóságát is csökkentik, így súlyos baleseti kockázatot jelentenek.

A beadvány külön kitér a Csernáton községben, a 4-es jelzésű községi úton álló kapura, mely szerinte közvetlenül az úttestre épült, így környékén az egyik tartóoszlopot kerülgetve kell közlekedni. A beadvány szerzője Barabás Lászlóként írta alá levelét, melyben lakcímként a sepsiszentgyörgyi Stadion

utca 3. számot jelölte meg. Ez azonban a megyei sürgősségi kórház címe, és András-Nagy Róbert kórházmenedzser szerint nem szerepel a nyilvántartásukban ilyen nevű alkalmazott. A portál megkeresésére a megadott e-mail-címen, telefonszámon nem válaszoltak.

A román építési felügyelőség Kovászna megyei kirendeltségének vezetője, Mild Zoltán főfelügyelő a beadványt továbbította a Kovászna megyei önkormányzatnak, valamint Dálnok, Lemhény, Torja, Gelence, Szentkatolna, Kézdiszentlélek, Nagyborosnyó, Uzon, Zágon, Nagybacon és Csernáton önkormányzatának. Kéri a címzetteket, hogy azonosítsák az építményeket, és továbbítsák az ezekre kiadott építési engedély másolatát, vagy ismertessék, hogy milyen intézkedéseket tettek a törvényesség érdekében.

Az is kiderült viszont, hogy az út menti kapukat építési engedély nélkül, létesítési engedély alapján állították fel. A feljelentés miatt az önkormányzatok többsége kénytelen szakcéghez fordulni, és utólag lefolytatni az eljárást, ami kapunként 25 ezer lejbe kerülhet hέα és egyéb engedélyek nélkül. Több településen a helység valamennyi bejáratához került díszkapu, ami jóval nagyobb költséget jelent.

Kinda István néprajzkutató-muzeológus szerint a hagyományos székelykapuhoz képest az út menti faragott díszkapuk szerkezete a módosult funkció miatt jelentősen megváltozott. Több faluban kettős kiskapunylásokat alkalmaznak, ami nem jellemző a hagyományos építésű székelykapukra. Háromszéken ezért ezek nem nevezhetők hagyományos értelemben vett székelykapunak, hanem székelyek által faragott díszkapunak minősülnek – fejtette ki a szakember. *(MTI)*

A MŰRE tisztázná a médiatulajdonos-váltást

Tisztázást és a nyilvánosság tájékoztatását kéri egy több erdélyi sajtóorgánumot érintő esetleges tulajdonosváltás kapcsán a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete (MŰRE), miután tagjai aggódnak szakmai jövőjük és a kiadványok sorsa miatt – közölte szerdán az MTI-nek küldött közleményében a MŰRE Igazgatótanácsa.

Az újságíró-szervezet ebben azt írja: különböző portálok, hírszolgáltatók révén értesült arról, hogy Turos Lóránd, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) szenátusi frakcióvezetője vásárolja meg a budapesti Magyar Médiaszolgáltatást Támogató Központ Nonprofit Kft. (MMTK) százszázalékos tulajdonrészét a cég eddigi tulajdonosától, Radu Morar médiavállalkozótól. Az Országos Audiovizuális Tanácshoz (CNA) benyújtott előzetes engedélyeztetési dokumentum szerint a szatmári politikus az Erdélyi Médiatér Egyesület érdekeltségébe tartozó Rádió GaGát és a tizenkét frekvenciás rádióhálózatot üzemeltető marosvásárhelyi Alamo Impex 97 SRL 55 százalékos tulajdonrészét veszi át. A kisebbségi tulajdonos továbbra is az Erdélyi Médiatér Egyesület marad – tájékoztatott a MŰRE.

A struktúrához tartozik a székelyudvarhelyi Prima Press Kft., amely a Székelyhon és a Krónika online lapokat adja ki. Továbbá a Fötér.ro portált, a Nőileg magazint, a Heti Hírmondót és a nyomtatott hetilapként működő nagyváradi Bihari Naplót is megjelenteti.

„Az elmúlt napokban több tagtársunk fordult a MŰRE vezetőségéhez, aggódva a fenti kiadványok és saját szakmai jövőjük miatt” – fogalmaztak a közleményben. A sajtóban közölt információk szerint az ügyletben az írott médiatermékek is érintettek: az MMTK Nonprofit Kft. a rádiós frekvenciák mellett a romániai Találmányi és Védjegyhivatal (OSIM)

adattáza szerint a Krónika, valamint a Székelyhon márkanévét, print és online logóját is birtokolja.

„Ezeket figyelembe véve, tekintettel arra, hogy a tranzakcióban érintettek eddig se nem cáfolták, se nem erősítették meg a sajtóban megjelent információkat, felkérjük az érintetteket a helyzet tisztázására, a közvélemény tájékoztatására” – írta a MŰRE. Hozzátette: a szervezet tagjainak jogos aggodalmaira való tekintettel szükségesnek tartják, hogy az ügylet szereplői a nyilvánosság előtt tisztázzák a tranzakciók jellegét, valamint az érintett médiumokkal kapcsolatos terveiket.

A MŰRE szerint ugyanakkor „erősen túlzó” az a lapokban megjelent állítás, mely szerint az adásvétellel az erdélyi magyar média 95 százaléka kerül közvetlenül az RMDSZ befolyása alá. Az új tulajdonos azonban az Erdélyben magyar nyelven sugárzó kereskedelmi rádiók piacán valóban meghatározó szereplővé válhat – tették hozzá.

„Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt sem, hogy a többségi tulajdonrész értékesítője olyan médiatermékek eladásából jut jelentős jövedelemhez, melyek az utóbbi években több milliárd forint értékben kaptak közpénztámogatást a magyar államtól. Ebből következőleg a médiacsoport részleges értékesítésének pénzügyi részletei is a nyilvánosságra tartoznak” – zárta közleményét az erdélyi újságíró-szervezet.

Az esetleges tulajdonosváltásról elsőként a Magyar Hang számolt be, miután a román Országos Audiovizuális Tanács (CNA) július 25-i online ülésének napirendjén, a licencügyek között szerepelt az ügylet. A román médiatörvény ugyanis előírja, hogy a licencbirtokos cégek mögötti tulajdonosi szerkezet legfelsőbb változásait is be kell jelenteni. A sajtóban megjelent információkat sem az RMDSZ szenátora, sem az érintett cég nem cáfolta, de nem is erősítette meg. *(MTI)*

fenyegetés is innen ered. És ez annál súlyosabb, mivel egy előadóművész ellen irányul. Lehet az ő stílusával egyetérteni vagy sem, de az fölöttébb elítélendő, hogy gondolataiért, véleményéért valakit halálosan megfenyegetnek. A művész felfogadott ügyvédje tegnap büntetőeljárást kezdeményezett az ismeretlen fenyegető ellen, reméljük, tisztázzák az ügyet. Ettől eltekintve, a különböző felületeken nyilvánosságra került véleményektől már csak egy lépés bizonyos szerzők betiltása, a cenzúra, majd a könyvégetés és sorolhatjuk azokat a példákat, amelyekben nem is olyan rég még itt Romániában is részünk volt.

A fantáziagyártók már azt is kitalálták, hogy a fenyegető erdélyi, holott ezt Majka sem állította. És itt van az a bökkenő, amiért szégyenkeznünk kell mind nekünk, határon túlira, mind az anyoországiaknak. Az úgy ugyanis újabb sebet ejtett a politikai ideológiák mentén radikalizálódott közgondolkodáson. Az erdélyieket emlékeztetném az 1568 januárjában tartott tordai országgyűlésen elfogadott határozatra, amely elsőként hirdette meg a teljes körű vallásszabadságot a világon, ami a tolerancia, a másság el-

ORSZÁG – VILÁG

Földrengés Buzău megyében

A szeizmológusok felülvizsgálták, és a Richter-skála szerint 3,3-ról 3,4-re módosították a csütörtök délután 13 óra 22 perckor Buzău megyében bekövetkezett földrengés erősségét. Az új adatok szerint a földmozgás 128,7 kilométeres mélységben következett be. Epicentruma 48 kilométerre volt Buzăutól, 55 kilométerre Ploiești-től, 62 kilométerre Brassótól, 66 kilométerre Sepsiszentgyörgytől, 74 kilométerre Focșani-tól. Augusztusban öt, a Richter-skála szerint 2,4 és 3,4 közötti erősségű földrengés történt Romániában. Az idei év legerősebb, 4,5-ös erősségű földrengése február 26-án következett be Vrancea megyében. *(Agerpres)*

Felborult egy hipokloritot szállító tartálykocsi

Lesodródott csütörtökön az útról és felborult egy 6000 liter hipokloritot szállító teherautó a Temes megyei Kossó (Coșava) település közelében, a lakosságot 200 méteres körzetben biztonsági okokból evakuálták. A Temes megyei katasztrófavédelmi felügyelőség (ISU) szerint nem sérült meg senki. A hipokloritot hat darab, 1000 literes tartályban szállították, és két tartály dugójánál kisebb mértékű szivárgást észleltek – közölte a katasztrófavédelem. A helyszínre vezényelt tűzoltóegységek megtették a tűzvédelmi intézkedéseket, és biztosították a területet. A katasztrófavédelem CBRN (vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris) szakfelderítést végző csapata is kiszállt, és értesítették a környezetőrséget is. *(Agerpres)*

Kánikula és zivatarok várhatók a hét végén

Az ország nagy részén a hét végéig kánikulára, fokozott hőterhelésre, valamint záporokra és zivatarokra figyelmeztető előrejelzés lesz érvényben – közölte az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM). A meteorológusok szerint vasárnap 10 óráig ingadozó lesz a hőmérséklet. Pénteken az északnyugati, központi és helyenként a keleti térségekben veszít az erejéből, szombaton pedig főként a nyugati és déli régiókra korlátozódik. A régiók többségében kánikulára és fokozott hőterhelésre van kilátás, a hőmérséklet-párataralom index eléri vagy meghaladja a kritikus 80 egységet. Erdély keleti és délkeleti részén, valamint Munténia északnyugati részén csütörtökön 29 fokos, a Nyugati-síkságon 40-41 fokos csúcs-hőmérsékletek várhatók. Pénteken és szombaton fokozatosan csökken a hőmérséklet, 35-36 fokos maximumokra már csak délnyugaton és délen lehet számítani. A déli régiókban, elsősorban pedig más térségekben is trópusi éjszakák lesznek, 20-24 fokos minimumokkal. Szombaton a hegyvidéken és a hegylajai térségekben, helyenként a középső, déli és délnyugati régiókban is záporok várhatók. Ezeket villámlás, viharos széllekeések és elszórtan jégeső kísérheti. Rövid idő alatt 10-25 liter, kisebb területeken pedig 40-50 liternél több csapadék hullhat négyzetméterenként. *(Agerpres)*

Majka-effektus

(Folytatás az 1. oldalról)

Az eset kapcsán ismét fellángolt az a gyűlöletáradat, amely jó ideje eluralta tájainkon a közgondolkodást. Kezdjük a tényekkel. A közösségi tér sajnos egyre inkább lehetőséget ad arra, hogy ellenőrizetlen forrásból származó, érzelmi húrokat pengető, mindinkább radikális, agresszív váló vélemények árásszák el a közsférát. Az idegengyűlölet, az intolerancia nem az új világ találmánya. Évszázadok óta létezik. Lásd a középkori zsidó- vagy boszorkányüldözések korát, és folytathatnánk a példát az első, illetve a második világháborún át napjainkig. A társadalmi jólétet fenyegető, egyre inkább kilátástalan gazdasági helyzet bizonytalansága fokozza a másságot nem tűró és emiatt kialakuló bizalmatlanságot. A médiából felénk áradó – háttérinformáció-hiányos – erőszakot bemutató események mélyrehatóan megváltoztathatják hozzáállásunkat, gondolkodásunkat. Vicc vagy valóság az ügy, a Majkához intézett

fogadásának jele volt. Erre ma is büszkéeknek kellene lennünk és szem előtt kellene tartanunk jelenleg is. Trianon óta érezzük, hogy mit jelent számunkra az idegengyűlölet, a megkülönböztetés, a bozgorozás, ami 1990 márciusában Marosvásárhelyen pogrommá fajult. És mindezek ellenére ma egymással – magyar a magyarral szemben – ugyanezt tesszük. Egy olyan Európában, ahol nincsenek határok, a különböző együtt élő nemzetek kultúrája kiegészíti, színesíti egymást. És erre mi is büszkéek kellene legyünk, itt Erdélyben különösen. Amikor végre politikai és államhatárok nélkül tarthatjuk a kapcsolatot, ápolhatjuk közös kulturális gyökereinket, hiszen mindannyian MAGYAROK vagyunk, újabb, ezúttal sokkal mélyebb – ideológiai és kognitív – választóvonalat húzunk egymás között, ami – jelenleg úgy tűnik – sokkal nehezebben bontható le, mint a berlini fal. Ezért súlyos a Majka-effektus, amely ismét tükröt tartott elénk, határon inneri és túli magyarok elé. Nézzünk szembe önmagunkkal, gondolkodjunk. Tudunk-e másnap őszintén belenézni tükörbe, vagy tovább szenvedünk a Majka-effektustól?

Aratóünnepség Folyfalván

(Folytatás az 1. oldalról)
református lelkész tartott hálaadó istentiszteletet, ugyanis ez az ünnepség az aratás befejezését is jelzi, amikor a gazdálkodó hálát ad a Gondviselőnek a termésért, a kenyérért. Köszöntőbeszédet mondott Fazakas Miklós elnök, Kolcsár Károly parlamenti képviselő, Bodó Károly Gyula polgármester.

Ezt közös ebéd követte, s a Novotni Zoltán által készített gulyás annyira finomnak bizonyult, hogy szó szerint kimártották a 350 literes üst alját is, de a nyárádmenti pálinka és kelementelki bor is meghozta a jókedvet, így hét zenész mellett fakadtak énekszóra a résztvevők. Délután szórakoztató játékokra került sor, a felnőttek erőpróbában (botokra akasztott patkókkal), kakasacsbán (a polgármester által felajánlott háziszárnyas tömegének megközelítő meghatározása) és szegbeverésben próbálkoztak, aminek meg is volt az eredménye: többen nyertek a Surtec barácsáruház által felajánlott tárgyakat, míg dr. Vass Levente parlamenti képviselő jóvoltából egy folyfalvi család egy borszéki hétvégét tölthet el egy általa meghívott másik családdal a Studium-Prospero alapítvány épületében. A többi hagyományos parasztjátékot (kötélhúzás, asszonytolás talicskában, zsákban futás) a hőség miatt egy őszi alkalomra halasztották. A gyerekek sem unatkoztak, őket az ugrálóvár mel-

lett különböző foglalkozások várták, amiket a helyi pedagógusok, soka-
kat pedig a Jankovits Ferenc huszárkapitány és lánya által Vajdaszentiványról hozott lovak kötöttek le, mindenki felülhetett há-
tára, még azok is, akik eddig sosem próbálták ki ezt.

A szervezők szerint a résztvevők száma az idén rekordot döntött, és megközelítette a félezetet: a rendezvény előtt már közel négyszázan iratkoztak fel a résztvevők listájára. Ezeknek legalább egyharmada gyermek volt, akik nemcsak kirándulók ezen az alkalmon, hanem már zsenge korban megtanulhatják, hogy miként éltek és dolgoztak nagyszüleik, illetve milyen szerszámokat és eljárásokat használtak aratáskor. A felnőttek 25 lejt fizettek az ebédért, de ez a hozzájárulás messze nem volt elégséges a kiadások fedezésére. A hiányzót adományokból állták – számolt be *Fazakas Miklós* főszervező: sok községbeli termelő ajánlott fel zöldséget, fűszernövényt, többen sütöttek házi-kenyeret (lisztet biztosított a koronkai malom is), de támogatta a rendezvényt kenyérrel a nyárádgálfalvi Tóth pékség, kaláccsal az egrestői Eldi pékség is, volt, aki az ásványvizet adományozta, így jóformán csak a jó minőségű húst kellett megvásárolni a kibédi Dósa vágóhídtól.

Az ünnepségen kilenc csapat állt be a búzatáblába: Folyfalva, Hagy-

Kilenc csapat nevezett be az idei aratásba, köztük már fiatalok is

Fotók: Velicsek László Miklós

másbodon, Nyárádkarácsonfalva, Csiba, Káposztászentmiklós, Fintaháza, Somosd, s a község fiataljai is külön csapattal, valamint a közeli Kisgörgény is, de eljöttek a fehéregyházi és istvánházi gazdák is. A főszervező elismerő szavakkal szolt a csapatok szervezőiről és szervezettségéről: a folyfalviak példájára lassan minden település feldíszített járművekkel érkezett, sőt a gyerekek is három napot dolgoztak kitűzők előkészítésén. A házigazda Folyfalva hozzáállását példaértékűnek tartja a főszervező: a helyi asszonyok külön erre az alkalomra egyforma viseletet készítettek maguknak, de a vendégfogadás előkészítésében is módfelett kivették a részüket, Jánosi László irányításával mintegy kilencven személy dolgozott több napon át a szervezési kérdések megoldásán (például a rendezvény előtti estén szállítottak préselt „kockabálákat”, hogy legyen elegendő ülőalkalmatosság, árnyékszéket készítettek az erdőben, egy helyi nő egy egész napon át festette a körbálákból összeállított, a vendégeket fogadó szalmabábukat), míg a nők a finom ebéd előkészítésében szorgoskodtak

(150 kg zöldséget és 50 kg húst aprítottak fel, készítettek elő a helyszíni főzéshez), de még hagyományos házi süteményeket is készítettek az alkalomra. A legnépesebb csapat is a folyfalviaké volt, mintegy százötven személy vonult ki az erdőre is, gyakorlatilag csak az idősek és betegek maradtak otthon a faluban vasárnap. Újdonság, hogy a helyi romák is érdeklődni kezdenek a rendezvény iránt, idén már jó néhányan részvételre is jelentkeztek.

A község polgármestere, *Bodó Károly Gyula* a személyes adományai mellett az önkormányzat által felvállalt szervezési kérdéseket is irányította: nem volt kis munka megfelelő számú asztalt és padot kiszállítani a helyszínre (amely a falutól mintegy négy kilométerre volt a dombtetőn), de jó szívvel tettek ennek eleget, hiszen örömeikre egyre többen vesznek részt az aratóünnepségen. Ezt Fazakas Miklós is megerősítette: az első alkalommal alig voltak százan, mára pedig eljutottak addig, hogy szinte nem is kell hívogassák a lakosságot, már minden településen van egy-két lelkes szervező, aki mozgósítja az aratókat, feljegyzi a résztvevőket, és

nagyon sok községbeli jött rá időközben, hogy ez nem egy szűk kör rendezvénye, hanem egy szép közösségi esemény, amely egyaránt szól a hagyományok őrzéséről és a közös együttlétről, ünneplésről, hálaadásról is.

Fazakas Miklós szerint évről évre egyre több a fiatal, és ez a nagy hozadéka a rendezvénynek. Egyértelmű az, hogy a rendezvény a következő években folytatódni fog, a jövő évi aratás házigazdája pedig már másodszor lesz Hagymásbodon, amely az első itteni aratás alkalmával leckét adott a községbelieknek vendégfogadásból, és ehhez azóta minden évben mindenki hozzátesz valamit, így ma már szinte gördülékenyen megy a szervezés, senkinek nem kérdés az indulás ideje, a jármű díszítése, a megfelelő öltözet (lehetőleg népviselet), a népzene és a civilizált ünneplés. A szervezők egy cséplőgép rendbetételét is tervezik, hogy a következő alkalommal annak működését is megmutathassák a jelenlegi gyerekeknek, ifjaknak. Azon is gondolkodnak, hogy akár versenyszerűvé tegyék az aratást a jövőben.

Igazi közösségi eseménnyé vált a hagyományőrző kezdeményezés

Új köntösbe öltözik a vadasdi kultúrotthon

Saját költségvetésből dolgoznak

A költségvetés késlekedése Havad községben a vadasdi kultúrotthon felújítását befolyásolta a leginkább, ahol a munkálatok hónapokkal később kezdődtek el, mint kellett volna. A közösségi tér a következő időszakban jelentős átalakuláson megy majd át.

A tavaly felújított havadi kultúrotthonhoz hasonlóan a beruházást ezúttal is száz százalékban saját költségvetésből fedezik, aminek összértéke megközelítőleg 500 ezer lej lesz. A projekt keretében az épület „a pincétől a padlásig” megújul: kicserélik a padlót, a villanyhálózatot és a tetőszerkezetet is. Emellett a komfort növelése érdekében a kultúrotthon új szigetelést kap, a fűtésrendszert és a nyílászárókat pedig korszerűekre cserélik. Csiszér Izabella, a község polgármestere kiemelte: bíznak abban, hogy jövőre időben elfogadják majd a költségvetést, ugyanis tervben van a gegeši és a nyárádszentsimoni kultúrotthonok felújítása is. Így a község minden településén használhatóvá válna a közösségi célokat szolgáló középület. (sz. v.)

Korrupciós ügy a marosvásárhelyi rendőrségen

Vádat emelt a DNA

Vádat emelt az Országos Korrupcióellenes Ügyészség (DNA) a Marosvásárhelyi Városi Rendőrség közlekedési osztályának egy volt rendőrtisztje ellen, akit több súlyos bűncselekménnyel gyanúsítanak. A 2026 júliusában lezárt ügy vádirata szerint 2022 júliusa és 2024 márciusa között Manea Marius – közlekedési rendőrként betöltött tisztségével visszaélve – több személlyel együtt olyan bűnszervezetet működtetett, amelynek keretében szándékosan előidézett hamis közúti balesetek révén szereztek biztosítási kártérítéseket.

A Maros megye különböző településein, valamint az ország más részein is színlelt balesetek következtében a volt rendőr összesen 194.218 lejnyi kártérítést kapott a biztosítótársaságoktól. A nyomozás során az is kiderült, hogy 2022 és 2023 között Manea Marius a Belügyminisztérium adatbázisából származó, nem nyilvános személyes adatokat adott át ismerőseinek kereskedelmi célokra vagy saját érdekei érvényesítésére. Emellett arra is rávette néhány munkatársát, hogy valótlán adatokat rögzítsenek a jegyzőkönyvekben, továbbá békés egyezségeket, javítási engedélyeket és kártérítési kérelmeket is hamisított. Az ügyészség szerint 2022 júliusa és 2023 júniusa között a vádlott több

hivatalos iratot is eltulajdonított a marosvásárhelyi közlekedési iroda székhelyéről, ezzel előzve meg, hogy saját bűncselekményeire fény derüljön.

Manea Marius ellen nem nyilvános információk felhasználása, az informatikai rendszerhez való jogtalan hozzáférés, folyamatos csalás, hivatalos okmányok hamisítása, illetve ezek eltulajdonítása és megsemmisítése miatt emeltek vádat, szabadlábon van. Az ügyben egy másik személyt (C. S. M.) is vád alá helyeztek csalásban való bűnrészesség és folyamatos hamis tanúvallomás miatt. A három további vádlott (M. M. V., C. C. V. és S. M. S. D.) együttműködött a nyomozókkal, és ügyvédek jelenlétében beismerték tetteiket. Bűnösségüket elismerő megállapodásokat kötöttek, amelyek alapján a kirótt büntetés 1 év, 9 hónap és 2 év, 7 hónap közötti felfüggesztett szabadságvesztés és közmunka.

A perben négy biztosítótársaság és a Romániai Gépjármű-biztosító Iroda (BAAR) is polgári felperesként vett részt, fejenként 25.776,24 és 38.064,83 lej közötti kártérítést követeltek. Az Országos Korrupcióellenes Ügyészség biztosítéki intézkedésként elrendelte, hogy foglalják le a vádlottak birtokában lévő pénzeszségeket. (sz.v.)

SZERKESZTI: BENEDEK ISTVÁN

Egy méltatlanul elfeledett szobrászművész és teniszedző

Kaáli Nagy József (1911–1985) emlékére

Oláh-Gál Róbert

Személyes emlékek

Nemrég jelent meg egy rendkívül értékes és hiánypótló kötet dr. Madaras Sándor ideggyógyász főorvos tollából: Marosvásárhely szobrai és szobrászai (Farma Media, Marosvásárhely, 2026). Alig vártam, hogy kézbe vehessem a könyvet, s felkeressem benne kedves szobrásztanárom és teniszedzőm, kaáli Nagy József portréját. Megdöbbenéssel tapasztaltam azonban, hogy a 41. oldalon egyedül az ő arcképe hiányzik, s halálának dátuma helyett is csupán egy kérdőjel szerepel: [Megh. (?)]. Ez a hiány különösen fájdalmasan érintett, hiszen alig néhány hónappal korábban jelent meg Csíkszeredá-

ban Siklódy Ferenc grafikusművész *Elődök és kortárs művészek Erdélyben* című arcképcsarnoka¹, s abból a lexikonszerű gyűjteményből szintén kimaradt Nagy József. Nagy József – noha a Maros megyei Székelykálban született (s a neves zeneszerző, Csíky Boldizsár nagybátyja volt) – szinte az egész életét, mind a 74 esztendő Marosvásárhelyen élte le. Nemcsak elhivatott szobrászművészként szerzett érdemeket a helyi művészeti oktatásban, hanem fiatalon a város egyik legtehetségebb teniszezőjének is számított. Közel 70 éves koráig edzette a Maros

Nagy József fiatalkori arcképe (az eredeti kép Csíky Boldizsár zeneszerző tulajdona, köszönet érte)

Sportegyesület fiataljait (köztük engem is). Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy V–VIII. osztályos koromban bejárhattam a Kultúrpalotába művészeti oktatásra, ahol két éven át maga Nagy József, majd egy évig a neves szobrászművész, Hunyadi László tanított a szobrászat alapjaira. Egyik óra után vettem a bátorságot, s megkérdeztem tőle: jelentkezhetek-e hozzá teniszezni is? Mivel korábban édesapámat is oktatta, sejtette, hogy nem szorult belénk különösebb tenisztehetség, ennek ellenére kitüntető örömmel, türelemmel és buzgósággal foglalkozott velem: öt éven keresztül volt a teniszedzőm.

Sokan a mai fiatalok közül azt sejtetik, hogy biztos egy közepes művész volt, hiszen nincs köztéri szobra sem Marosvásárhelyen, és ami számomra igen szomorú, hogy a Maros Megyei Művészeti Gyűjtemény sem tud róla, és egyetlen egy kisplasztikáját sem őrzi². De ez nem így van. Nagy József a Temesvári Művészeti Akadémiát végezte és mestere Romulus Ladea (1901–1970) román szobrászművész volt. Ő a modern román szobrászat egyik legfontosabb alakja, a modern erdélyi szobrászati iskola alapítója, a kolozsvári és temesvári művészeti egyetemek professzora volt. De, hogy hogyan vélekedett róla a korabeli sajtó, arra az egyik legjobb bizonyíték a Szabad Szó, 1945. augusztus 20. számában megjelent közlemény:

„Szobrászati tanszéket állítottak fel a festőiskola mellett

Marosvásárhely, augusztus 18. Marosvásárhely legszámottevőbb kultúrértékei közé tartozik a városi festőiskola, amely hosszú éveken keresztül művészi légkört teremtett a városban és számos tehetséges fi-

Nagy József: Falusi lány (bronz kisplasztika)

atal festőt fejlesztett³ ki. A szakemberek régóta hiányolták a szobrászati iskolát s már évekkel ezelőtt tervbe vették a szobrászati tanszék felállítását. Most végre megoldódott a kérdés s őszttől kezdve a városi festőiskolában szobrászati tanfolyamok is lesznek. A szobrászati tanszék tanári állását Nagy József szobrászművész kapja meg. Kíváncsian várjuk, hogy az új tanszék mennyivel járul hozzá Marosvásárhely képzőművészeti életének fejlődéséhez.”

Egy elfeledett marosvásárhelyi szobrászművész tragikus ívű pályája

Amikor a történelem viharai átvonulnak egy régió, nemcsak határokat rajzolnak újra és rendszereket döntenek meg, hanem emberi sorsokat, művészi karriereket is végérvényesen kettétörnek vagy háttérbe szorítanak. A XX. századi erdélyi magyar képzőművészet egyik méltatlanul elfeledett, kényszerű hallgatásra és közepesbe szorított alakja Nagy József szobrászművész, akinek életműve és kálváriája pontos lenyomata annak, hogyan váltott egy korai, zseniális felívelést fojtogató, évtizedes csend. 1985 decemberében kiadott szikár, puritán gyászjelentése mögött egy olyan drámai művészsors húzódik meg, amelyről az utókor – adósságait törlesztve – nem feledkezhet meg.

A sokat ígérő tehetség és az erdélyi virágkor

Nagy József 1911-ben született Székelykálban, s a harmincas évek végén, a negyvenes évek elején az erdélyi művészeti élet egyik legígéretesebb, sokat várt tehetségként robbant be a köztudatba. Temesváron végezte el a művészeti akadémiát, tanult Budapesten is, és nyíltan vallotta, hogy szellemi értelemben Medgyessy Ferenc robusz-

tus, tiszta formavilágát érezte magához a legközelebb. Fiatalon a hajdani neves és nagyhatású Ladea professzor tanítványa volt, s korai alkotásai – amelyekről a korabeli kritika kiemelte az erős karakterérzékét és a rendkívüli formabiztonságot – gyorsan ismertté tették a nevét.

Nemcsak Marosvásárhelyen, de Kolozsváron, Budapesten és Győrött is sikerrel szerepelt portréival. Tagja lett az erdélyi magyar művészeket tömörítő reprezentatív szervezetnek, a Barabás Miklós Céhnek, amely elszántan küzdött a művészeti nívv megőrzéséért, a dilettantizmus és a kontárság ellen. Pályája csúcán, a negyvenes évek elején elnyerte a kultuszminiszteri utazási díjat, amelynek révén eljuthatott az európai szobrászat bölcsőéhez, Rómába és Firenzébe.

Művészi elismertségét jól mutatja, hogy 1942-ben a kolozsvári VI. nemzeti képzőművészeti kiállításon „Székely Honvéd” című fejszobrával a tárlat egyik kiemelkedő alakja volt, komoly megbecsülést szerezve szűkebb pátriájának, Marosvásárhelynek. Amikor Kolozsvár városa 1944-ben zártkörű, exkluzív pályázatot hirdetett a Házsongárdi temetőben nyugvó nagy erdélyi költő, Reményik Sándor síremlékének elkészítésére, a meghívott maroknyi elit szobrászcsoporthoz (Vida Géza, Szervátiusz Jenő, Kós András és Benczédi Sándor mellett) ott találjuk kaáli Nagy Józsefet is. Úgy tűnt, a jövő monumentális megrendelések sorát tartogatja számára.

(Folytatjuk)

¹ Siklódy Ferenc arcképcsarnoka: *Elődök és kortárs művészek Erdélyben, Kolozsvár-Csíkszereda, 2026, Kiadó: Polis és Csíkszeredai Kiadóhivatal.*

² Oniga Erika művészettörténész szóbeli közlése.

³ Az eredeti cikkben „tenyésztett” szó szerepel.

Nagy József kisplasztikája édesanyjáról

A természet kalendáriuma (DCCXXXIII.)

Kiss Székely Zoltán

Augusztus 7. **Dónát** napja. Az állítólagos ókeresztény vértanú (†361) a szőlőskertek, szőlősgazdák védőszentje. Attribútuma a törött kehely: a legenda szerint Arezzo püspökeként éppen misézett, amikor pogányok zavarták meg a szertartást, és kiverték a borral teli üvegkelyhet a kezéből. Az a kőpadlón széttört, de Donatus imájára csodálatos módon össze is forrt. Donáthoz a villámcsapás, jégeső távoltartásáért imádkoztak. E sajátos hivatásához a barokk időkben jutott. Amikor erekleiyéit Rómából Németországba, a Rajna vidéki MünsterEIFel városába hozták (1652), a kíséő papot villámcsapás érte, azonban semmi baja nem történt. Ezt Donát közbenjárásának tulajdonították. A német hagyomány kialakulásához nyilvánvalóan a névetimológia (Donner) is hozzájárult. A szőlőkben szobrot, kápolnát állítottak neki; a templomok harangjait többnyire neki szentelték, nyilvánvalóan abban a hitben, hogy a harangzúgás „visszaveri” a mennydörgést, és ami azzal jár: a harang érce felfogja a mennykőcsapást.

Nyögve kél az esti szellet,
Balzsamillat szárnyain,
Csolnakom száll a part mellett
Csörgő víznek hajjain.
Csillag s hold a víz tükrében,
Zöld erdő partja mentében,
Bokrain száz rózsa leng,
Philomela köztök zeng.

Csattogó bájhangozatja
Mint ezüsthab ömledéz,
Lelkem minden gondolatja
Lágy érzésbe süllyedez.
Szívem habzik, mint az ének,
S cseppje hő szemem könnyének
Vízen, parton, erdőn túl
Ismeretlen tárgyért húll.

Ég, ó sátorod pompáján
Merre vonz a messzeség?
Leng egy csillag nyúgot táján
Mely ott rózsaszínben ég.
Csillaga a Szerelemnek!
Habja mért dagad keblemnek?
Hozzád mért gyűjt ily erő?
Idvesség tán tőled jó?

Kölcsey Ferenc – 1790. augusztus 8-án született – *Alkony* dalával lépek tovább.

Augusztus 9-én álljunk meg egy pillanatra **Vígh Gyula** emléke előtt. Mindszenten született e napon, 1889-ben. A geológus, paleontológus számos magyar város vízellátásának vízföldtani feltérképezője. 1914-ben a *Földtani Intézet*hez került, és itt munkálkodott 1952-ig; időközben igazgatóhelyettes volt, majd a *Földmérő és Talajvizsgáló Iroda* főgeológusának nevezték ki. Geológusként a mezozoikum képződményeit kutatta, főleg a jura- és triász kori üledékeket vizsgálta.

1945. augusztus 9-én Nagaszakira dobták le az amerikaiak a második – ezúttal plutóniumtöltetű – atombombát. A két atombomba ledobása után, augusztus 15-én Japán a feltétel nélküli megadás mellett döntött, ezzel lezárult a II. világháború.

Ma? Az atomszorompó-szerződés a működésképtelenség szélén áll. Bár a 2021-ben életbe lépett – nukleáris fegyverek tilalmáról szóló – szerződést (*Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons*, röviden betűszóval: a *TPNW*) több mint 70 ország már ratifikálta, olyan nukleáris hatalmak, mint az USA és Oroszország a nukleáris arzenál elrettentő funkciójára hivatkozva elleneztek.

Nagaszaki, 1919 – A Sofuku-ji templom vas rizsbográcsa – a 345 évvel ezelőtti nagy éhínség idején használták

A hirosimai és nagaszaki bombázásokat túlélőket japánul *hibakusának* nevezik. Őket a mai napig nyilvántartják, ahogyan azt is, hányan vesztik életüket sugárzás okozta megbetegedések miatt. Az elmúlt 12 hónapban, 81 évvel a rettenet után (!) közel ötezer ilyen embert regisztráltak.

„*Fontos, hogy tisztelgünk e tragédia áldozatai előtt, amely kegyetlenül emlékeztet az emberi szenvedésre és a háború borzalmaira*” – írta egy évvel ezelőtt a tokiói magyar nagykövet. . .

Amikor nagyapám 1919-ben hajósinasként járt Japánban, ezt írta Nagaszakiról: a világ egyik legszebb városa, gyönyörű vidék és hely. A mellékelt levelezőlapon a Sofuku-ji templom híres vas rizsbográcsa: három és fél évszázaddal ezelőtti nagy éhínség idején ebben főzték az éhezők ételét. 1945-ben ez a templom is megsemmisült.

Oh, emlékezzetek, mindig emlékezzetek
az ismeretlen hirosimai halottakra,
a púpos halászra, ki napfény-szemekből
font magának uj hálót,
melyen keresztül
az óceán szirmai csillámlottak,
mint illatos ibolyák;
az emberre – lóra, ki abban a pillanatban
esett el a ház előtt, mikor gyermekeinek
mosolyogva
egy furcsa állatot mutatott:
egy akkor vásárolt öreg kerékpárt,
és így szólt: „Még száz évig is járhatok ezen!”
Emlékezzetek a bölcső mellett meghalt anyákra,
s azokra, kiket megölték munka közben;
a leányra, aki negyedóra múlva
viszontláthatta volna vőlegényét,
ki négy év előtt
a frontra ment és sebesülten tért haza;
azokra a boldogtalanokra,
kik források árnyékában
a templomokban imádkoztak;
a gyermekekre, akik az iskolából
sohasem tértek vissza, s akiknek kis köténye
most elárvultan leng a szélben,
szomorúbban, mint maga a halál. . .
Oh, emlékezzetek, mindig emlékezzetek
az ismeretlen hirosimai halottakra,

és ne feledjétek el azokat, akik megölték őket.

– megtoldom a múlt heti idézetet **Eugen Jebeleanu** *Hirosima mosolya* című poemájából (**Franyó Zoltán** fordítása) az *Ének az ismeretlen halottak emlékezetére* részlettel.

Augusztus 10. **Lőrinc** napja. A szent kegyetlen halált szenvedett (258. augusztus 10.), rostélyon sütötték meg. Napját **Szent László** törvénye a kötelező ünnepek közé sorolta. Mártíriuma az augusztusi forróság jelképe. A tűzoltók s az égési sérültek gyógyulásért fordultak hozzá. Évezredes tapasztalat az alapja, hogy a falusi ember az augusztusi meteorosőt *Szent Lőrinc könnyeinek* hívja.

Az északi féltekén élő észlelők már július közepétől láthatnak Perseidákat, nagyjából óránként egy rajtagot. A következő három hét során egy lassú emelkedés után, a maximumot általában az augusztus 12-ről 13-ra virradó éjszaka mérik, amikor is 50–80 hullócsillagot láthatunk óránként, majd hirtelen csökkenés következik.

A Perseidákat rendkívüli gyorsaságukról (~ 59 km/s), jellegzetes sárgásfehér színükről és nyomot hagyó jellegükről is felismerhetjük.

A rajt legkorábban kínai évkönyvek említik Kr. u. 36-ban.

Számos további utalásra bukkanhatunk koreai, kínai és japán feljegyzésekben, amelyek a VIII-XI. századból származnak.

Csillagászati számítások szerint Kr. u. 258-ban – Szent Lőrinc mártírhalálakor – a Perseidák maximuma július 14-e körül volt, így Szent Lőrinc könnyeinek hagyománya későbbre tehető.

G. V. Schiaparelli olasz csillagász az 1864–1866 között megfigyelt Perseida-meteorok pályáinak tanulmányozása során rájött, hogy a meteorok pályaelemei nagyon hasonlítanak az 1862-ben felfedezett periodikus üstökös, a Swift–Tuttle pályájának paramétereire. Ez

„Augusztusközépi nyárba hogy nyílhatott ki ez az árva” hagymás fogasír

volt az első eset, amikor egy üstököst meteorrajjal hoztak kapcsolatba – írta **Presits Péter** a Szent Lőrinc könnyei című cikkében (Meteor, 2015).

Augusztus 10-én emlékezzünk az 1801-ben ezen a napon Baróton született **Keserű Mózes** csillagászra. A gimnáziumot Székelyudvarhelyen, a teológiát 1819 szeptemberében Gyulafehérváron végezte. Marosvásárhelyen 1825-től volt káplán és egyúttal gimnáziumi tanár. 1827-től Gyulafehérváron filozófiatanár, a Batthyány-csillagvizsgáló segéde és könyvtárosa volt. 1840–42-ben Bécsben csillagászatot tanult, hazatérve a csillagvizsgáló kanonoka és mint ilyen, a csillagvizsgáló, a könyvtár és a múzeum igazgatója lett. 1843-ban az elavult csillagvizsgálót modernizálta, rendszeres meteorológiai észleléseket folytatott. Tudományos munkát 1851-ig végzett. Megfigyeléseiről magyar és idegen nyelvű beszámolókat közölt. 1847-ben és 1848-ban az erdélyi országgyűlésen a dézsma ellen szólt fel, ezért a szabadságharc leverése után zaklatták. Áthelyezték Kolozsvárra, ahol a katolikus középiskolában tanított. Halála előtt három évvel, 1871-ben az adriai Arbe püspökének választották.

Augusztus 12-én teljes napfogyatkozás lesz látható Izlandtól Ibiziáig egy vékony sávban, hogy aztán a Hold árnyéka a világűrben suhanjon tovább. A Hold a Napot az estébe hajló késő délután fogja eltakarni a részleges napfogyatkozást észlelő zónában, így Erdélyben is, ahol kedvező meteorológiai (felhőmentes nyugati égbolt) és földfelszíni adottságok (teljesen sík szegélyű nyugat-északnyugati látóhatár) mellett a napnyugta előtt (20.59) fél órányira (20.18) kezdődik, és közel húsz percig (20.39-ig) tart. De az aránylag nagy fedés (~80%) – a napnyugta csituló fényereje mellett – sem okoz látványos elsötétülést.

Augusztus 13. egy egészen más jellegű „elsötétülés” árnyékát idézi: e nap 1849-ben tette le a fegyvert **Görgey Artúr** Világosnál.

Ma egy szerény, eltévedt virággal emlékszem erre.

A konyhakertnek ágyásába,
Augusztusközépi nyárba
Hogy nyílhatott ki ez az árva?
Aki fogja, aki nézi,
Önmaga multját idézi:
Tavaszi hajnal édessége,
Testetlen szerelem reménye,
Kamaszok májusvégi álma,
Az élet boldog, könnyű vágya
parázslík e piciny virágban.

A konyhakertnek ágyásába... **Jékely Zoltán** plántálta ezt az augusztus közepi verset. Maradok kiváló tisztelettel. Kelt 2026-ban, Dónát napján

Épített örökségünk

Falakra festett örökkévalóság

(Folytatás múlt pénteki lapszámunkból)

Vannak helyek, ahol a történelem nem csupán emlékként él, hanem szinte lélegzik a kőfalak között. Gelence ilyen hely. A műemlék templom évszázadok óta őrzi mindazt, amit egy közösség a hitből, a művészetből és az idő próbájából megőrizni képes volt. Falain a középkori mesterek freskói nem pusztán díszítőelemek: színekbe és alakokba foglalt történetek, amelyek a múlt emberének világát tárják a szemünk elé. Minden alak, minden ecsetvonás egy-egy néma tanú, amely túlélte a századok viharait, hogy ma is meséljen hitről, reményről, küzdelemről és az ember örök vágyáról a maradandóság iránt. A gelencei templom freskói ezért nem csupán Erdély művészeti örökségének kiemelkedő alkotásai, hanem a magyar és az egyetemes európai kultúra pótolhatatlan értékei is. Aki belép e falak közé, nem egyszerűen egy műemléket látogat meg, hanem egy nyolcszáz éve íródó történet részese lesz.

Nagy-Bodó Tibor

Emlékeztető

Gelence négy székely falu, Alszeg, Felszeg, Szaladár és Ladia nevű részekből áll. A Kovászna megyei falu Kézdivásárhelytől mintegy tizenkét kilométerre délkeletre, a Gelencei-patak völgyében fekszik. Határában többezer éves kultúrák nyomai kerültek elő. Temploma a 13. században épült.

Felső-Háromszék egyik legrszebb településén, Gelencén látható a Szent Imre herceg tiszteletére felszentelt római katolikus templom.

A falu közepén álló templom romanika kori emlékei bizonyítják korai létét, erre utalnak a belső falakon ma is látható 14. századi freskók is.

1628-ban a templom mennyezetét kazettákkal fedték be. Az 1932-es restaurálási munkálatok során tárták fel a gótikus szentély természetűvel burkolt padlózata alatt a félköríves román kori szentélyt.

A műemlék templom 1966-os restaurálásakor a munkálatok során megtisztították a falképeket, lebontották a karzatot, felújították a kazettás mennyezetet.

A várfallal körülvett, kis méretű, hajószentély térfűzésű templom a kora gótikus székelyföldi műemlékek egyik legszebbje.

A kazetták között a naparccal és teliholddal ábrázolt székely címer is látható

A hajó deszkával fedett gerendás mennyezete tizenkét sorban összesen százhárom kazettára van felosztva. Alapfestésük fehér, nagyságuk 85 x 77 centiméter.

A kazettákat nagyobbrészt rozettákkal és növényi ornamentikával díszítették, de vannak közöttük egyházi vonatkozású és heraldikai ábrák is.

A mennyezet szépségét az ötágú csillagszerű formában, zöld koszorúban elhelyezett virágmintás díszítés adja.

A mesterien elkészített, kiváló stílusérzékkel mintázott színes táblák barokk hangulatot árasztanak.

A kazetták között Brassó címere is feltűnik, ugyanakkor a naparccal és teliholddal ábrázolt székely címer is látható.

A hajó nyugati és északi részén ma lebontva áll az 1766-ban készített karzat, amelynek tábláin élénk színekkel festett szentek képei láthatók.

A 14-15. századból származó freskósorozatok

A gelencei műemlék templom legnagyobb értékei a belső fal felületeit díszítő 14-15. századi freskósorozatok.

Az 1882-ben Huszka József által feltárt falképek a hajó északi, déli és nyugati oldalán sávokban sorakoznak.

Az északi falon a felső regiszterben egy donátor jelenet után a Szent László-legenda jelenetei láthatók: Szent László fogadalma, Indulás a harcba, Az ütközet, A kun üldözése, A párviadal, A kun lefejezése.

A gelencei Szent László-legenda ábrázolása a legrégebbi és a legrétékesebb erdélyi freskók egyike.

A freskósoron a késő román kori és az átmeneti korszak művészetében jelentkező realizisztikus ábrázolásmód is felismerhető.

A freskók stílusa Balogh Jolán szerint az absztrakt francia ábrázolásmóddal rokonítható, más kutatók északolasz hatásra utalnak. Színskálája nagyon változatos, a szürke, sárga, barna, fehér, barnáspiros és fekete színek mind megtalálhatók a falképeken (a későbbiekben ezekre még visszatérünk).

A Szent László-legenda freskósora alatt a Krisztus passiója jeleneit ábrázoló képek láthatók: Bevonulás Jeruzsálembe, Utolsó vacsora, Lábmossa, Krisztus Pilátus előtt, Ostorozás, Keresztre feszítés.

A nyugati falképeken a Szent Jakab-legenda töredékei körvonala-zódnak: a kakascsoa, az akasztott fiú jelenetei.

A déli oldalon a bejárati ajtó feletti falmezőben az utolsó ítélet töredékei állnak, keleti irányban a paradicsom ábrázolása alatt a feltámadás jelenete látható.

A déli falrészén összefüggő képsorokban Alexandriai Szent Katalin legendája elevenedik meg: Szent Katalinnak a Kis Jézus gyűrűt nyújt – Szent Katalin eljegyzése –, Szent Katalin vitája Maxentinus császárral és tudósaival, Szent Katalin a börtönben, Szent Katalint katonák kínozzák, Szent Katalin lelkét az angyal a Sínai-hegyre viszi. A fal-

képsorozat elkészülésének ideje a 15. századra tehető.

A templom külső falán, a déli bejáratnál két térdelő angyal között a Madonna mellképe látható. Az északi külső falon Krisztus király vagy a militia Christi (Krisztus serege) jelenet töredéke látható.

A templom várfala

A tágas udvar közepén álló középkori templomot 17. századi szabálytalan várfal veszi körül.

A terméskőből készült várfal eredeti állapotában alacsony lehetett, lőrései az udvar szintjéről mellmagasságig nyíltak.

A déli oldalon a várfal elé ugró egyetlen toronynak ma csupán az első szintje látható, amelyet 1967 előtt fából épített egyszerű toronyrésszel bővítettek ki.

A későbbiekben a toronyrészt lecserelték, helyére egy nyitott galériájú alacsonyabb faépítményt emeltek.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

Gelence büszkélkedhet Székelyföld legbeszédesebb fali képeskönyvével.

Magyar királyi szentjeink gyűlekezőhelye ez a faluhely, hiszen az öregtemploma szentségét Szent Imre védi, míg a templomon és a falun keresztül az egész népet a belső falkép centrális figurája, Szent László lovag őrzi.

László, a lovagkirály szeretete legfőképpen Erdély területén terjedt el, korabeli templomi freskóciklusokat hagyva az utókorra.

Sorolhatjuk a legszebb székelyföldi falképeket megtartó templomos falvakat, mint Kökös, Bögöz, Oklánd, Homoródszentmárton, Sepsibesenyő, Székelyderzs, Csík-szentmihály, Homoródkarácsonyfalva, Kökös, Székelydália, Szacsva vagy Sepsikilyén.

Viszont ne feledjük megemlíteni a néhány anyaországi (Vizsoly, Ócsa, Tereske vagy Túrje) templom szép, lovagkirályunkat idéző falképeit. Nem kis számban fordulnak elő a mai Felvidék egynéhány műemlék templomának jegyzett freskóin is Szent Lászlót ábrázoló életképek, olyan településeken mint Szentmihályfa, Szepesminszent, Rimabánya, Necpál, Gömörorrakos, Kisszeben, Svábfalva, Karaszko, Liptószentandrás, Kakaslomnic, Zsegra, Pónik. Még a déli Muraközben, Bántornyán is előfordulnak. A korabeli királyság területén hatvan templomban fedezhető fel ez a fali képsor.

A lovagkirály gelencei falfreskója

Gelence belső templomfalának nyitott képeskönyve mindezekből a legeké, a legátfogóbb, -sokréteűb és -beszédesebb mindközül.

Megjegyzendő, hogy a külső fal-síkon és a déli kapu timpanonján is még nyomokban fellelhető töredékes festett felület. Jánó Mihály művészeti kutató szerint képileg feltételezhető, hogy négy önálló és ismeretlen mester, vándorpiktor alkotásai ezek a jelenetábrázolások.

Véleményét alátámasztja a sepsibesenyői és homoródszentmártoni freskók formai és színvilágával, képszerkesztésével való azonoság ismétlődése a gelencei falkép öt jelenetében, amelyek megléte ott van a királyságunk keleti határorvidékének falusi templomaiban. Az általunk hozott és innen felvett hagyományok világa mind az egyházi és világi életfelfogás ötvöződését jelentik.

Ezen képciklusok a váradi vár-

ból való kivonulással kezdődnek, majd a győzelmi kerlési ütközettel, üldözéssel, a pogány harcossal való párviadallal, végül a győzelmi lefejezéssel. Ez lovagkirályunk legendáriumát ábrázoló egyik kiemelt falképrése a gelencei templomnak is.

Az egekig érő magyar győzelem hirdeti az égiek megértő kapcsolatát az alázatos földiekkel

Mivel talán mindenki számára ismerős az enciklopédikus, digitális életünkben a lovagkirály tetteinek fennmaradt valóság- és népi szájhagyomány tartalma, a képjelenetek néhol naivsággal töltött ábrázolásmódja, ezért közelítsük meg más irányból e fali képeskönyv hitelességét.

Az akkor még László herceg dicső viadalainak megtörténte után 300 évvel íródott Chronicon Pictum, azaz a magyarság középkori történetének latin nyelven megírt, Képes Krónika néven megőrzött idő- és történelemkapuszalája ugyan a többszöri másolatok és szövegtoldások miatt néha torzult, mégis fedi a korábban megtörténtek valóságát.

Ezen képes írásos kódex szerint kivetítve a falképciklus első jelene-tét, a váradi püspöki várban találjuk magunkat, annak is a várbástya kapuzata hídja előtti téren.

Itt gyülekezett a királyi-hercegi sereg, híret véve a kun és besenyők alkotta pogányok fosztogatásainak. A valóságban az egyházi vezetők, a klérus és a püspök itt a felvonóhíd tövében áldották és búcsúztatták térdepelve a magyar sereget, melyek után a herceg, oltárszentséget véve, felült Szög nevű fakó lovára, és elindult a csatamezőre.

A következő képen már az 1068-as közvetlen ütközet kockáját láthatjuk, amely a hajdanvolt Doboka vármegye területén, a mai Bethlen és Szeretfalva között található Kerlés mezején, a Cserhalom domb alatt zajlott.

A csatát a nehézkes Salamon király vezette a két ifjú, Géza és László hercegek támogatásával az összesített kun, úz és besenyők alkotta nomád törzsek hada, az akkor-

tájt Erdély-szerte rablásokat és pusztításokat végző Ozul pogány hadai ellen.

A csata győzelemre állt, amikor értesült a magyar csapat, hogy közben a betolakodók foglyul ejtettek egy magyar hajadont, talán pont a püspök lányát. Innen kezdődik a valódi üldözés jelenete, amely végül a Cserhalom tövében ért véget. Mivel a herceg nehéz páncélú lova éppen csak utolérhette a kun vezért, lovagunk rákiáltott a nyeregbe fektetett elrabolt lányra, hogy taszítsa le a fürgébb lováról az elrablóját. Eközben a dombról alányilazó ellenség megsebesítette a herceget, aki végül a Képes Krónika 72. oldalán leírtak szerint hősies tusakodással küzd és birkózik a lányrablóval. Itt kap szerepet az elrabolt ara, aki a leendő királyfi utasítására elvágja a kun lábának inát, ezzel lebénítva elrablóját. Ez szimbolikusan a friss kereszténység győzelmi jelének mondai ábrázolása is egyben, illetve a festett miniatűr iniciálé a középkor magyar lovageszményének pontos kliséje, amely hűen bemutatja a korabeli fegyverzetük és harci technikájuk valós mását.

Így jutunk az utolsó jelenetig, a kun harcossal való birokra keléstől a kardcsapásos lefejezésig. Miután kiszabadították a foglyokat, a krónika leírása szerint szent énekekkel adtak hálát Istennek a megérdemelt dicsőséért.

Ezzel a korabeli keresztény világ jóságos győzelmét szimbolizálták, a sötét, de a szép vallásos életre térítésével emelkedő, feltörekvő életfával. Ez az egekig érő magyar győzelem hirdeti az égiek megértő kapcsolatát az alázatos földiekkel.

* *A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek; a segítségért dr. Kálmán Attila tanárnak, történésznek. Az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Mayer Jácint műemléki fotográfus és Demján László műemlékvédő építész a saját munkájából, gyűjteményéből küldte el a szerzőnek. Összeállításunkat szakembereink véleményezésével a következő pénteki lapszámunkban még kiegészítjük.*

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Vajda Gyöngyi 1215.

Rejtő Jenő két regényének címe.

1

2

M

PÉNZZÉ TESZ

LATIN TAGADÁS MAGAM

CERUZA (RÉG.)

RÓMAI HAT

FÓUTÓÉR LÁNGOL

ANGOL HELYESLÉS

BOMBA-SZILÁNK

EURÓPAI ÚJ PÉNZ

SZÖKKENŐ

H

NEM TÁVOZIK

NAGYON CSÚF

TÁRSASÁGI TÁNC

KLUBEGYED

PARIPA

MAXI DOBOZ NŐI NÉV (JÚL. 26.)

GYOM

FOLYÓ (SPANYOL)

FOHÁSZ

HATÁRTALAN OROSZI

GLÉDA

RAG, A-RŐL PÁRJA

KÖNNYEZIK

A SZABADBA

KEREK TEST FÉLNI!

A MONDA TARTALMA!

L. N. J.

LÉTEZIK

LATIN ÉS

RITENITO (RÖV.)

ROSSZ-INDULATÚ

VÍZBEN HALADÓ

SZAMÁR-BESZÉD

KINT BENTI! LESZ KINT!

FÉLIG ALIG!

ALUMÍNIUM VEGYJELE

TONNA

FÉRFINÉV (ÁPR. 2.)

N.D. VEGYÉSZ (GYÖRGY)

ÓMEGA ÉS ALFA

INDÍTÉK MOST

ERREFELE!

SZÉLESRE NYIT

TASZÍT

AZ EGYIK VÉG TAG

IFJÚ NŐ

KÖZÉP-EURÓPAI FŐVÁROS

ÉRŐD A DOMBON

TÉLEN HULL

ÉN, TE, ...

PÁRA!

PART-SZAKASZI

KIRÁLYI ÜLŐHELY

A 7 VEZÉR EGYIKE

SZELLEMI ALKOTÓ

FÉL ÉVI!

INDABELSÓ!

UNITÁRIUS PÜSPÖK

E

S

B

A TÖRÖK NÉPKÖLTÉS

című pályázat nyertesei:

Gagyi Edith,
Marosvásárhely, 1848. út
Fülöp-Tőkés Csaba,
Marosvásárhely, Băneasa u.

A pályázati rejtvény megfejtése:
FECSCHE FIÓKÁIT A MEDVE REPÜLNI
NEM TANÍJTJA.

Megfejtések

a július 31-i számból:

Minirejtvény:

1. Babington
2. Priestley

Skandi:

A munka gyümölcse a legéde-
sebb élvezet.

Mentor Könyvek Kiadó

Célja, hogy közkinccsé tegye az értékes kéziratokat, és publikálja, népszerűsítse őket a mindenkor magyar könyvpiacra (legyen szó szépirodalomról, ismeretterjesztésről vagy gyermek- és ifjúsági irodalomról). Szándéka, hogy beemelje szerzőit az irodalmi, a történelem- és néprajzkutatókat a tudományos köztudatba, a fordításokkal pedig hidat teremtsen a különböző írott kultúrák között. Esélyt és teret ad a fiatal szerzőknek, és rajtuk keresztül, velük teremt átjárást a magyarországi és erdélyi könyvpiac között.

mentorkonyvek.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY

II. RÁKÓCZI FERENC

1

2

3

J

4

5

6

7

8

A

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

M

B

VÍZSZINTES:

1. Rákóczi megállapítása. 9. Ilyen az ogam írás. 10. Oda se neki (két szó). 11. Önálló iparos. 16. A nátrium vegyjele. 18. Félig bent! 19. Perui autójel. 20. Álomba ringat. 21. Az Olt testvére. 23. Kalória (röv.). 24. Az argon vegyjele. 27. Tenger (latin). 28. Angol helyeslés. 30. Reped. 32. Melyik helyen? 33. Hatból kettő! 34. Madárbertön (költői). 35. A nyelöcső része. 37. Szovjet repülőgép volt. 39. Cin. 40. Dublin lakója. 41. Elemi parány. 43. Becézett női név (aug. 31.). 45. Levegőt igénylő. 48. Lamartine költeménye. 49. Valamilyen igényt természetesnek tartó. 52. Közismert kolozsvári út. 54. Lesetlen! 55. Több király neve (nov. 15.).

FÜGGŐLEGES:

1. Éveink száma. 2. Római kettő. 3. Szavazatok ládája. 4. Elege van valamiből. 5. Francia város. 6. Néma német! 7. Abén! 8. A körmével vakar. 11. Az idézet befejezése. 12. A távolba. 13. Román szabvány. 14. Kopasz. 15. Latin és. 17. Az 1849-es vértanúk bánáti városa. 21. Gép, gépezet. 22. Latin csont. 23. Bihar megyei helység. 25. Trója veszte. 27. Ifjúsági írónk (Ferenc). 29. Etelka beceneve. 30. Abban az esetben. 31. Ausztria hivatalos betűkódja. 32. Téli csapadék. 34. Nemesfémek mértéke. 35. Királyi ülőhely. 36. Tyúk. 38. Sivatagi állat. 40. ... véna, irodalmi tehetség. 42. Jelenleg. 44. ... poetica (költői hitvallás). 46. Edmond becézése. 47. Táncmulatság, estély. 50. Leszállózóna (repülőtéren). 51. OE. 53. Ne mi.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket augusztus 20-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Minirejtvény

1

2

3

Z

4

5

N

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

VÍZSZINTES:

1. Felvilágosodás kori (18-19. sz.) magyar költő (Dániel). 6. Ősi szavunk. 7. Ezen a módon. 8. Nemes ital. 10. Nagyobb kavics. 12. Hím állat. 14. Vágóeszköz. 16. Indíték. 13. Bagdad lakója. 20. Magasztos költemény. 21. Nem ez.

FÜGGŐLEGES:

1. Küzdősportoló. 2. Estefe! 3. Fogoly. 4. Könnyező. 5. Egyből kettő! 9. 476-ig tartott. 11. Gyilkol. 13. Későre. 15. Kódexmásoló apáca. 17. Apró. 19. Annyi mint (röv.)

VÍZSZINTES:

1. Hermész római megfelelője. 6. Épületszárny. 7. Férfi lesz belőle. 8. Mesés, mitikus történet. 10. Az arzén vegyjele. 11. Annyi mint (röv.). 12. Vastag, hosszú pálca. 14. Szabályos karika. 16. Arra a helyre. 18. Becézett öreg. 20. Félig nagy. 21. Forma.

FÜGGŐLEGES:

1. 42 km-es futás. 2. Egyszerű anyag. 3. Szótoldalék. 4. Az urán és a fluor vegyjele. 5. Megjied. 9. Az izomban van. 13. Hatalmában tart. 14. Kicsinyítő képző. 15. Tartó. 17. Szláv igen. 19. Fél pata!

L. N. J.

Vízgazdálkodás a klímaválságban

„Önként és dalolva senki nem fog áldozatot hozni”

„Az idei a hátralevő életünk leghűvösebb nyara” – ezt a mondatot már hosszú évek óta meg lehet fogalmazni. Mindez a klímaváltozásra vezethető vissza, amelynek a jeleit egyre inkább a bőrünkön tapasztaljuk a szó szoros értelmében, ezen túlmenően pedig a víz- és energiaellátásunkban is. Az elmúlt napokban mind a romániai, mind a magyarországi sajtó aktívan foglalkozott a Duna alacsony vízállásával és a vízhiány kérdésével. Magyarországon, a paksi atomerőműnél javulni látszik a helyzet, a szakemberek viszont arra számítanak, hogy a következő napok Romániában lesznek kritikusak. Ez annak ellenére is így van, hogy Csernavodánál a Párjoaia-szikla térségében sikerült növelni a Duna vízhozamát.

Nagy-Bodó Szilárd

Az egész Európát érintő vízhiány az éghajlatváltozás, valamint az időjárás változékonyságának az eredménye, de sokkal inkább az előbbinek – mondta *dr. Üрге-Vorsatz Diána* fizikus, a CEU professzora, az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testületének (IPCC) egyik alelnöke. Ő a testület tagjaként 2007-ben Nobel-békedíjban részesült a szervezet klímaváltozással kapcsolatos tudományos munkájáért. A szakember kiemelte azt is, hogy vízgazdálkodási hibák is léteznek, de azokat túlnyomórészt helyi problémák okozzák.

Az, hogy Európában jelenleg negatív rekordokat dönt a folyók vízállása, részben annak a következménye, hogy jóval kevesebb csapadék esett a megszokottnál, részben pedig annak, hogy a hőmérsékleti értékek jóval magasabbak a korábbiaknál – mondta a CEU professzora. Rámutatott: a nagy meleg miatt még akkor is jóval kevesebb víz kerülne a folyókba, ha ugyanannyi csapadék esne, mint korábban. Ennek oka a sokkal erősebb párolgás, amely mindenhol elszívja a nedvességet. Mindez oda vezet, hogy csökken a talaj nedvességtartalma, a csapadék pedig vagy el sem éri a földet, vagy azonnal elpárolog onnan, és nem tud beszívárogni.

Az, hogy mostanában jóval ke-

vesebb eső esik, nagy valószínűséggel szintén az éghajlatváltozás eredménye. Ugyanakkor az időjárásnak van egy természetes változékonysága is, hiszen léteznek sokkal szárazabb és sokkal csapadékosabb évek. Mondhatnánk azt, hogy amit most tapasztalunk, az csupán a változékonyságból adódó szélsőség, azonban sajnos évek óta látjuk, hogy ez a valódi tendencia. A kutatások is azt mutatják, hogy az egyre nagyobb szárazság annak a következménye, hogy Európában az éghajlatváltozás miatt megváltoztak a légköri viszonyok. Egyre inkább az anticiklonális áramlás dominál, ami általában nem hoz csapadékot – mondta *dr. Üрге-Vorsatz Diána*. A kutató azt is kiemelte, hogy egyáltalán nem mindegy, milyen intenzitással érkezik a csapadék: vagyis ugyanaz a mennyiség egy vihar formájában, pár óra alatt zúdul-e le, vagy napokon át, folyamatosan esik. A 2020-as évekig Magyarországon nagyjából állandó volt a csapadék mennyisége, hosszú távon nézve nem történt jelentős változás a volumenben. Viszont korábban ez az éves mennyiség több napra elosztva érkezett, azaz többször esett az eső – a csökkenés most ebben mutatkozik meg. A csapadék manapság özönvízszerűen zúdul le, miközben a teljes mezőgazdaság a lassú, áztató esőkhöz szokott hozzá. Az éghajlatváltozás tehát a gazdaságunk alapjait is veszélyezteti.

Dr. Üрге-Vorsatz Diána

Fotó: Metz Balázs

Az atomerőművek példáján keresztül egyértelműen látszik, hogy az energiaellátásunkat is térdre kényszeríti, ezen túlmenően pedig számos iparág kimondottan vízigényes. Az energiaszektoron és a mezőgazdaságon keresztül az emberek mindennapi kényelme is csorbul, hiszen spórolni kell, így például nem lehet korlátlanul locsolni a gyepet. „Ez nyilván nem a legfontosabb szempont” – mondta a szakember. Aláhúzta ugyanakkor, hogy a klímaváltozásból fakadó energiaérzékenység és a termelésből kieső néhány nap már komoly veszteséget jelent a GDP-nek, illetve az adott vállalatnak is.

Az átlagemberek a pénztárcájukon is megérezhetik a szárazságot és a klímaváltozást. Csak a júniusi hóhullám nyolcmillió tonna búza kiesését okozta Európában, emellett a kukoricahozamok is csökkennek, sőt több helyen teljesen tönkrement a termés. A száraz nyár után az áremelkedés könnyen érezhetővé válhat a tej, a hús és más élelmiszerek árában is.

Amikor a döntéshozók a szárazságról és az energiaellátási problémákról beszélnek, mindenképpen meg kellene említeniük a klímaváltozást. Minden állampolgárnak tisztában kell lennie azzal, hogy ez a fő kiváltó ok. Amennyiben nem tesszünk sürgősen lépéseket az éghajlatváltozás megállításá érdekében, a problémák csak súlyosbodni fognak – nyomatékosította *dr. Üрге-Vorsatz Diána*. A kutató kiemelte: ha a víz elfogy, akkor elfogy: nem tudunk vásárolni, és nem tudunk gyártani sem. Ezért is lenne óriási szükség arra, hogy értékeljük a készleteinket, és csak addig nyújtózkodjunk, ameddig a takarónk ér. Jelen állás szerint ugyanis olyan vízkészletekhez nyúlunk, amelyek szintén kimerülhetnek.

Az emberek takarékoságát illetően az IPCC alelnöke elmondta: véleménye szerint nem lehet arra alapozni, hogy a lakosság pusztán jóindulatból, önként takarékoskodni fog. Erre a népeségnek csak egy nagyon kis része hajlandó, és ennek a csoportnak is csupán a töredéke teszi meg ezt hosszú távon.

„Úgy gondolom, hogy itt sajnos

bizony szigorú intézkedéseket, tilalmakat vagy inkább határozott szakpolitikákat kell bevezetni” – mondta *dr. Üрге-Vorsatz Diána*. Példaként említette, hogy a gyep-csolással kapcsolatos vízfogyasztást – különösen a kritikus időszakokban – úgy kellene árazni, hogy az emberek maguktól mondják azt: inkább beérik a kicsit sárgább gyepel, vagy végleg felhagynak a fűtelepítéssel. Ökológiai szempontból ugyanis semmi értelme a tökéletesre vágott pázsitnak. A professzor szerint a luxusfogyasztást leginkább árazással vagy tiltással lehet megállítani, bár az utóbbi betartatását ellenőrizni is kell.

Megoldást jelenthet az is, ha érvényesül a társadalmi szabályozás, vagyis a közösség tagjai szólnak rá arra, aki aszály idején a gyepét öntözi, vagy a medencéjét tölti fel. Elsősorban ösztönzőkhöz, szükség esetén viszont korlátozásokhoz kell nyúlni. Nem lehet ugyanis arra építeni, hogy az emberek önként és dalolva vállalnak áldozatokat hosszú időn át – magyarázta a szakember, aki szerint ez nem is lenne működőképes megoldás.

A Duna alacsony vízállása Paksnál, illusztráció

Fotó: MW

Elfogadták 2026–2030-as országos biodiverzitás-megőrzési stratégiát és cselekvési tervet

Kedden első házként a szenátus elfogadta, majd szerdán több PSD-s módosítással a képviselőház is megszavazta a 2026–2030-as országos biodiverzitás-megőrzési stratégiát és cselekvési tervet. A jogszabályjavaslat visszakérült a szenátushoz, hogy sürgősségi eljárásban döntsön a képviselőházban bevezetett változtatásokról. Végül a képviselőház által elfogadott formában szavazta meg a szenátus csütörtökön a törvénytervezetet. A jogszabályjavaslatot 79 szenátor támogatta, 30 ellenezte, 13-an tartózkodtak. A stratégia elfogadása az országos helyreállítási terv (PNRR) egyik mérföldköve.

Felsőmoécs, illusztráció

Fotó: Vajda György (archív)

A vitában a Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) szenátora, Sebastian Cernic azzal vádolta a Szociáldemokrata Párt politikusait (PSD), hogy a tervezet többszöri módosításával meg akarják akadályozni a PNRR-mérföldkő teljesítését. A PSD szenátora, Daniel Zamfir válaszul kijelentette: eredeti formájában a stratégia gátolta volna Románia gazdasági fejlődését, ez indokolta a módosításokat. A politikus szerint egyensúlyt kell teremteni Románia fejlesztése és a környezetvédelem között, nem szabad a gazdasági fejlődést alárendelni a környezetvédelem ürügyén bevezetett korlátozásoknak. A Nemzeti Liberális Párt (PNL) szenátora, Glad Varga emlékeztetett: a stratégiát ugyan törvény hagyja jóvá, de önmagában nem vezet be korlátozásokat vagy kötelezettségeket a polgárok, a gazdák vagy a földtulajdonosok számára. Példaként említette, hogy a dokumentum nem írja elő a műtrágya- és növényvédőszer-használat 50 százalékos csökkentését, csak célként szabja meg a környezetszennyezés mérséklését.

Az RMDSZ közlemény adott ki,

amelyben többek között az áll, hogy a szakbizottsági vitákon Tánczos Barna ügyvivő mezőgazdasági miniszter kiemelte, olyan stratégiára van szükség, amely egyensúlyt terem a környezetvédelmi célok és a gazdasági fejlődés között.

„Egyértelművé tettük, hogy a mezőgazdaságot nem lehet a biodiverzitás veszélyforrásaként kezelni. Világos és kiegyensúlyozott szabályokra van szükség, amelyek egyeztetve védik a természetet, és méltányos feltételeket biztosítanak a gazdálkodók számára. Ezért többek között a mi javaslatunkra a stratégia rögzíti, hogy a természetvédelmi és helyreállítási intézkedések miatt minden kieső jövedelmet meg kell téríteni a gazdáknak. Emellett több helyen pontosítottuk a stratégiában szereplő célkitűzéseket, például azt a fontos különbséget, hogy a műtrágyák és növényvédő szerek esetében előírt 50%-os cél nem a felhasznált mennyiség csökkentésére, hanem a környezeti kockázat mérséklésére vonatkozik” – közölte Tánczos Barna RMDSZ-es miniszterelnökhelyettes, ügyvivő mezőgazdasági miniszter.

Az RMDSZ-es miniszter által kért és támogatott módosítások közül több fontos tételt emeltek be a stratégiába. A Natura 2000-es területeken és más védett természeti területeken gazdálkodók számára kompenzáció jár, ha a természetvédelmi előírások miatt jövedelemkiesés éri őket. A leromlott ökoszisztémák helyreállítására vonatkozó 30%-os cél egy nemzetközi (globális) vállalás, és nem egy Románia számára külön, kötelezően előírt célkitűzés. Az ökoszisztémák helyreállítását szolgáló intézkedések végrehajtása során biztosítani kell az egyensúlyt a természetvédelmi célok és a fenntartható gazdasági tevékenységek folytatása között. Ha az előírt intézkedések a földhasználat korlátozásával járnak, vagy emiatt a földtulajdonosoknak, illetve gazdálkodóknak bevételekiesésük keletkezik, akkor ezt kompenzálni kell.

A parlamenti képviselőknek és szenátoroknak két napjuk van megátadni a tervezetet az alkotmánybíróságon. Ha ez nem történik meg, a jogszabályt az elnöki hivatalhoz továbbítják kihirdetésre. (v.gy.)

Törvénycsomag sertés- és szarvasmarhatartók támogatására

Rendkívüli ülésén szavazta meg a parlament képviselőháza azt a törvénycsomagot, amely a sertés- és szarvasmarhatartóknak nyújt támogatást. A három jogszabály Tánczos Barna mezőgazdasági miniszter kezdeményezésére és az RMDSZ-es törvényhozók támogatásával került a parlament elé, mivel az ügyvivő kormány nem dönthetett róluk.

„Amint az uniós szabályozás lehetővé tette, azonnal kidolgoztuk a két legnehezebb helyzetben lévő ágazat, a sertés- és a szarvasmarhatartók támogatásáról szóló programokat, hiszen a gazdáknak azonnali segítségre van szükségük. Ezért kértük, hogy a parlament minél hamarabb fogadja el a törvénytervezeteket rendkívüli ülésen. A mai döntés azt jelenti, hogy konkrét anyagi segítséget tudunk nyújtani a gazdáknak, ugyanakkor a harmadik, szintén általunk kezdeményezett és ma elfogadott törvénnyel új alapokra helyeztük az afrikai sertéspestis elleni védekezést, amivel biztosítjuk a feltételeket, hogy a sertéságazat hosszú távon is fejlődhesen” – hangsúlyozta Tánczos Barna RMDSZ-es miniszterelnök-helyettes, ügyvivő mezőgazdasági miniszter.

Tánczos Barna kiemelte, a következő lépés a juhtenyésztők támogatása: „Jövő héten a mostanihoz hasonló támogatási csomagot terjesztünk a parlament elé az időközben szintén nehéz helyzetbe került juhágazat számára is”.

A szarvasmarhatartók számára elfogadott támogatási program minden 22 hónapnál idősebb állat után 68 euró támogatást biztosít. A sertéstartók esetében a támogatás hízósertéseknél férőhelyenként mintegy 12 euró, anyasertések és süldők esetében pedig mintegy 14 euró. A sertéstartó gazdaságokról és az afrikai sertéspestis elleni védekezésről szóló 122/2023-as törvény most elfogadott módosítása szigorúbban bünteti az illegális állatszállítást és -kereskedel-

met, lehetővé teszi a szállítóeszköz elkobzását, valamint hatékonyabb intézkedéseket vezet be a betegség vaddisznóállományban való terjedésének megfékezésére. Ugyanakkor rendelkezik arról is, hogy ahol meg kell semmisíteni az állatállományt, a gazdaságok kártérítést kapnak, és az állatorvosok gócponttal kapcsolatos szolgáltatásait azonnal kifizetik.

„Az RMDSZ által kezdeményezett és ma elfogadott törvénycsomag egyszerre nyújt közvetlen anyagi támogatást a sertés- és szarvasmarhatartóknak, valamint megerősíti az afrikai sertéspestis elleni védekezés jogi kereteit. A célunk egyértelmű: megvédeni a tisztességesen dolgozó gazdákat, miközben határozottan felépünk az illegális állatszállítással és

-kereskedelemmel szemben. Nem engedhetjük meg, hogy szabálytalan szállítások vagy dokumentumok nélküli kereskedelem veszélyeztesse azok megélhetését, akik becsületesen betartják az előírásokat és felelősen gazdálkodnak.

A gazdáknak most van a legnagyobb szükségük a segítségre, ezért olyan gyors és hatékony intézkedéseket hoztunk, amelyek valódi támogatást jelentenek számukra. Hiszem, hogy ezek az intézkedések nemcsak a gazdák mindennapjait teszik kiszámíthatóbbá és biztonságosabbá, hanem hozzájárulnak ahhoz is, hogy erősödjön a hazai élelmiszer-termelés, és fejlődni tudjanak a vidéki közösségeink” – emelte ki Magyar Lóránd Szatmár megyei képviselő, a képviselőház mezőgazdasági bizottságának tagja.

A jogszabályok az államfői kihirdetést követően megjelennek a Hivatalos Közlönyben, és hatályba lépnek. (RMDSZ-közlemény)

Fotó: Vajda György

Módosult a mezőgazdasági szövetkezetek héáját érintő törvény

Döntő házként szavazott rendkívüli ülésén a képviselőház az RMDSZ törvénymódosításáról, amely megoldást nyújt a mezőgazdasági szövetkezeteket érintő héaproblémára, és segíti a héafizető vállalkozásokat is.

A megszavazott törvénytervezet értelmében azok a mezőgazdasági szövetkezeteknek, amelyek 2024. január 9. után európai uniós támogatásból mezőgazdasági gépeket vagy más eszközöket szereztek be, nem kell visszafizetniük a héa összegét, amelyet az országos adóhatóság (ANAF) jelenleg követel tőlük, ha pedig már befizették, ezek visszaigényelhetők lesznek. Az intézkedés megakadályozza, hogy a szövetkezetek utólag olyan adóterhet viseljenek, amely veszélyezteti működésüket és fejlesztéseiket. A törvény emellett adóamnesztiát vezet be azon vállalkozások számára is, amelyeknek az ANAF különböző adminisztratív okok miatt korábban törölte a héaazonosító számát, majd évekkel később – ellenőrzések során – visszamenőleg héát, késedelmi kamatot és bírságot állapított meg. A módosítás értelmében a 2019. január 1. és a törvény hatálybalépése közötti időszakra megállapított héa-, kamat- és bírságtartozások eltörölődnek, a már befizetett összegek pedig visszaigényelhetők lesznek.

„A mezőgazdasági szövetkezetek esetében két évvel ezelőtt már született egy adóamnesztia, amely rendezte az addig keletkezett hasonló ügyeket. Most ismét ugyanazzal a problémával szembesültek a mezőgazdasági szövetkezetek, ezért újabb adóamnesztiát kezdeményeztünk és fogadtunk el, amely megszünteti az ANAF jelenlegi követeléseit velük szemben. Ezzel párhuzamosan a következő időszakban benyújtjuk azt a törvénymódosítást is, amely végleg megszünteti ennek a problémának az okát: egyértelművé teszi, hogy a mezőgazdasági szövetkezetek által beszerzett mezőgazdasági gépek és egyéb tárgyi eszközök után fizetett héa elszámolható legyen, így a jövőben az ANAF nem követelheti vissza ezeket az összegeket. A törvény emellett azoknak a vállalkozásoknak is segítséget nyújt, amelyeknek az adóhatóság különböző adminisztratív okok miatt törölte a héa-azonosítójukat, és visszamenőleg héát, valamint késedelmi kamatot és bírságot állapított meg” – nyilatkozta Miklós Zoltán Kovászna megyei parlamenti képviselő.

A törvény a Hivatalos Közlönyben történő kihirdetést követően lép hatályba. Ezt követően az országos adóhatóságnak (ANAF) 30 napon belül kell kidolgoznia a törvény végrehajtásához szükséges alkalmazási szabályokat. (RMDSZ-közlemény)

Petícióval sürgetik a medveállomány ritkításáról szóló törvény kihirdetését

Petícióban kéri a medveállomány ritkításáról szóló törvény kihirdetését a háromszéki elöljárók és állattartó egyesületek képviselői. Hangsúlyozzák, hogy a túlszaporodott medveállomány miatt azonnali és konkrét intézkedésekre van szükség az emberi életek és a javak védelméhez.

A petíciót a Kovászna megyei önkormányzat keretében működő Agrosic közösségi társulás kezdeményezte, és Románia köztársasági elnökének, kormányának, a környezetvédelmi minisztériumnak és a parlamentnek címezték. A kezdeményezők rámutatnak arra, hogy a romániai barnamedve-populáció meghaladta a természetes élőhelyek eltartóképességét. Kovászna megyében a hivatalos adatok szerint több mint 2400 egyed él, miközben a térség mindössze néhány százat tudna eltartani.

A petíció aláírói ezért hatékony állományszabályozást, veszélyhelyzetben gyors és érdemi beavatkozást, a barna medve védettségi státuszának felülvizsgálatát és a medvék okozta károk esetén valódi kártalanítást követelnek. A dokumentumban hangsúlyozzák: a medvék állandó problémát jelentenek a térség lakói számára, mert behatolnak a gazdaságokba, intézményekbe, iskolákba, kórházakba, katonai és turisztikai létesítményekbe. Gyakran haszonállatokra támadnak, jelentős kárt okozva a

gazdáknak, de egyre sűrűbben fordul elő, hogy embert sebesítenek vagy ölnek meg.

„Nem tudunk többet várni! Az életünk, a gyermekeink és a haszonállataink élete naponta veszélyben van!” – írják a petíció szerzői. Hangsúlyozzák: biztonságban szeretnének élni, ami alapjog. Felkérlik az ország polgárait, hogy támogassák kezdeményezésüket. A dokumentumot szerda estig több mint 200-an írták alá.

A petíciót szerdán sajtóbeszélgetésen is bemutatták, ahol több háromszéki elöljáró megosztotta a medvepopuláció túlszaporodásával kapcsolatos tapasztalatait. A Kovászna megyei önkormányzat közleménye szerint a beszélgetésen Tamás Sándor tanácselnök arra hívta fel a figyelmet, hogy a medvepopuláció tíz év alatt megduplázódott, és sok egyed kiszorult az erdőből. Kiemelte: nem a faj kiirtása a cél, hanem az emberi élet és a természet közötti egyensúly visszaállítása.

Gyerő József, Kovászna város polgármestere szerint a jelenlegi sürgősségi szabályozás alkalmatlan a rendszerszintű probléma kezelésére, míg a villanypásztorok „a saját otthonaik foglyaivá teszik az embereket”. Úgy vélte, az erdei megelőző vadászati intézkedések helyett a lakott területeken végre-

Fotó: Horváth Éva

hajtott kilövéses nagyobb veszélynek teszik ki a lakosságot és a turistákat. Bölon, Sepsibodok és Zăgonbărkány települések elöljárói arról számoltak be, hogy a medvék rendszeres feltűnése miatt megszűnt a lakosok biztonságérzete, míg a veszély esetén beavatkozni hivatott csapatok a lakott terület közelsége miatt félnek fegyvert használni. A helyiek már a település határában levő borvízforrásokhoz sem mernek kisétálni, és a vadak a mezőgazdaságban is jelentős károkat okoznak.

A petíció kezdeményezői elsőként a medveállomány ritkítását

célzó törvény kihirdetését kéri. A vadászati kvóta megduplázásáról szóló jogszabályt áprilisban fogadta el a képviselőház. Nicușor Dan államfő azonban alkotmányossági kifogást emelt ellene, és bár a román alkotmánybíróság júniusban alkotmányosnak ítélte, az elnök azóta sem hirdette ki.

Az RMDSZ által előterjesztett törvénytervezet a korábbi 426 helyett 2026-ra és 2027-re évi 859 barna medve kilövését írja elő megelőzési céllal, és a sürgősségi kilövések számát is az eddigi kétszeresére – 55 helyett 110-re – emelné. (MTI)

KARDIOLÓGIA
MAGAS VÉRNYOMÁS? ERŐS SZÍVDOBOGÁS?
INGYENES kardiológiai vizsgálat küldőpapírral
a **Procardiánál**.
Tel. 0265/210-087. (69341-I)

SÍRKERETEZÉSI
munkákat vállalunk
mozaikból, gránitból,
30 év
tapasztalattal,
garanciával, akár
15–20%-ig terjedő
kedvezményrel.
Tel. 0744-616-250,
0741-266-013.
(28729)

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (69277)

A **MELINDA FUNERAR** teljes körű professzionális temetkezési szolgáltatást és ügyintézést biztosít NONSTOP: szállítás bel- és külföldön, hamvasztás, ravatalozás, a temetéshez szükséges kellékek biztosítása. Tel. 0747-581-055, 0740-263-907. Marosvásárhely, Onești tér 12. szám. (68166)

KLARA javasasszony 100%-ban megoldja a hozzá fordulók problémáját, feloldja a kötést és az átkot, gyógyítja az alkoholizmust, depressziót, impotenciát, epilepsziát, visszahozza a szeretett személyt, pénzügyi sikert és nyereséget hoz a házhoz, szétvált családokat újból összehoz, tarot-kártyából megnézi a múltat, a jelent és a jövőt, bármilyen egyéb problémában is segít.
Köszönetnyilvánítások:
Anica Marosvásárhelyről köszöni Klara asszonynak, hogy ismét együtt lehet férjével egyévnyi távollét után; Marian Ákosfalváról hálás, mert fia kigyógyult az alkoholizmusból, a depresszióból, és jó útra tért; Gergely Nyárádszeredából köszöni, hogy Klara asszony segítségével megszabadult a kötéstől, és megismerkedett élete szerelmével; Antonela Ernyéből köszönetet mond, mert megszabadult a családi átoktól, és ismét boldog; Irén férje Vásárhelyen az epilepsziából gyógyult ki; Cristian Dicsőből hálás Klarának, mert újra együtt van a kedvesével.

Tel. 0742-450-214, Klara látnok. (Fizetett hirdetés: mp.)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VÁSÁROLUNK mezőgazdasági területet a következő falvakban: Mezőújfalú, Magyardellő, Oláh-dellő, Mezőpete, Mezőszentmar-gita. Tel. 0744-793-460. (28703)

ELADÓ terület Jedden. Tel. 0749-456-155. (28592)

LAKÁS

ORVOSTANHALLGATÓKNAK szobák, garzon családi házban, az egyetemhez közel, kiadó. Tel. 0758-419-444. (28759)

ELADÓ magánház Szentkirályon (Bența negyed): terület: 871 m², lakás 130 m². Tel. 0744-528-606. (28733)

KIADÓ hosszú távra 2 szobás, bútorozott tömbházlakás a Kö-vesdombon. Tel. 0741-993-203. (28781)

TÁRSKERESÉS

70 ÉVEN felüli özvegy nő barátot vagy társat keres. Rossz a ma-gány. Tel. 0758-587-246. (28742)

KÜLÖNFÉLÉK

SZAKEMBER keresek fatüze-lésű csempekályha működésbe helyezésére Marosvásárhelyen. Tel. 0775-347-890. (28769)

SZAKEMBER vállal festést, ház-, tömbházlakás-felújítást; kiüresí-tünk garázst, alagsort, bontunk, szigetelünk. Tel. 0752-854-364. (28682)

LOMTALANÍTÁS, lakások kiüre-sítése, használaton kívüli bútorok, tűzifa elszállítása, rakodás. Tel. 0747-816-052. (28682)

IDŐS SZEMÉLY gondozását vál-lalom. Tel. 0726-320-633. (28698)

VÁLLALUNK szobafestést, bár-milyen szigetelést, rámolást, taka-rítást, kőművesmunkát, készítünk új tetőt, teraszt, balkont, eresz-csatornát. Tel. 0742-344-119, Szabolcs. (28771)

FAVÁGÁS, tetőjavítás, kisebb ja-vítások (csapok, slagok), fű-nyírás. Tel. 0740-651-354. (28766)

ÉPÍTKEZÉSI munkát vállalom, tető-, cserépforgatást saját anyagból is, kisebb javításokat is, vakolást, meszelést, szigetelést, kerítéshegesztést, bádogosmun-kát. 18% kedvezmény nyugdíja-soknak. Tel. 0750-158-359, Attila. (28760)

MUNKÁLATOKAT vállalunk: háztetőkészítést cserépből, le-mezből, szigetelést, meszelést, kisebb javításokat stb. Tel. 0753-643-414. (28772)

BETEGGONDOZÁST igényel la-kásán? Tel. 0752-528-048. (28755)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájdalom költözött hat éve szívünkbe, nem múlik el soha, itt marad örökre. Nem halljuk hangod, nem fogjuk a kezed, nem élhetünk már soha többé veled. Itthagytál mindent, amiért küzdöttél, elváltál tőlünk, akiket nagyon szeretted. A fájdalomtól most is könnyes a szemünk. Könnyes szemmel felnézünk az égre, szeretünk téged most és mindörökre.

Szomorú szívvel emléke-zünk augusztus 7-ére, ami-kor hat éve, hogy a szeretett feleség, anya, anyós, nagy-mama, dédnagymama, a ma-rosvásárhelyi születésű **ISA HAJNAL** szül. Hodos lelke, mint fehér galamb, csendesen messzire szállt. Könnyes szemünk már sehol sem talál. Bánatos férje, Győző, gyere-kei és azok családja.

** Csillag volt, szívből szeretett, s mi úgy szerettük, ahogy csak lehetett. Elment tőlünk, mint a lenyugvó nap, de szívünkben él, és örökké ott marad. Lelked, mint fehér galamb, csendesen messzire szállt, hiába keresünk, könnyes szemünk már többé nem talál. De tudjuk, hogy a csillagok között a legfényesebb Te vagy, utat mutatsz, mert szívünkben örökre itt maradsz. Az életünk csendesen megy tovább, de emléked elkísér egy életen át.*

Fájó szívvel emlékezünk a drága édesanyámra, **ISA HAJNALRA** halálának hatodik évfordulóján. Családja iránti hűségét, szeretetét, gondoskodását és jóságát szívünkben őrizzük. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Csilla és családja. (28767-I)

Szomorú szívvel és soha el nem múló szeretettel emléke-zünk augusztus hetedikén a legdrágább feleségre és nagy-nénire,

KILYÉN IBOLYÁRA született Böszörményi-Nagy halálának második évfordulóján. Jóságát és szeretetét szívünkben őrizzük. Nyugodjon bé-kében!

Férje, Berci, Babika, Boti, Lehel és Mónika. (sz.-I)

Kegyelettel emlékezünk és emlékeztetjük mindazokat, akik ismerték

BARABÁS BALÁZST (Öcsi) hogy augusztus 9-én van halálának kilencedik évfordulója. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (28728-I)

Kegyelettel és örök szeretettel emlékezünk a drága fele-ségre, édesanyára, nagymamára, anyósra, sógornőre, ro-konra és jó barátra, a sáromberki **KÁNTOR ILONÁRA** (szül. Nagy) halálának 6. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (28757-I)

Álmok, emlékek, szép szavak, ez minden, ami a múltból megmaradt. Őt soha nem felejttem.
Augusztus hatodikán 11 éve, hogy a szerető férj,
DR. MEZEI LÁSZLÓ ANDRÁS rtg.-főorvos szíve megszűnt dobogni. Áldott szép emlékét szívembe zártam.

Felesége, Marietta. (28778)

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

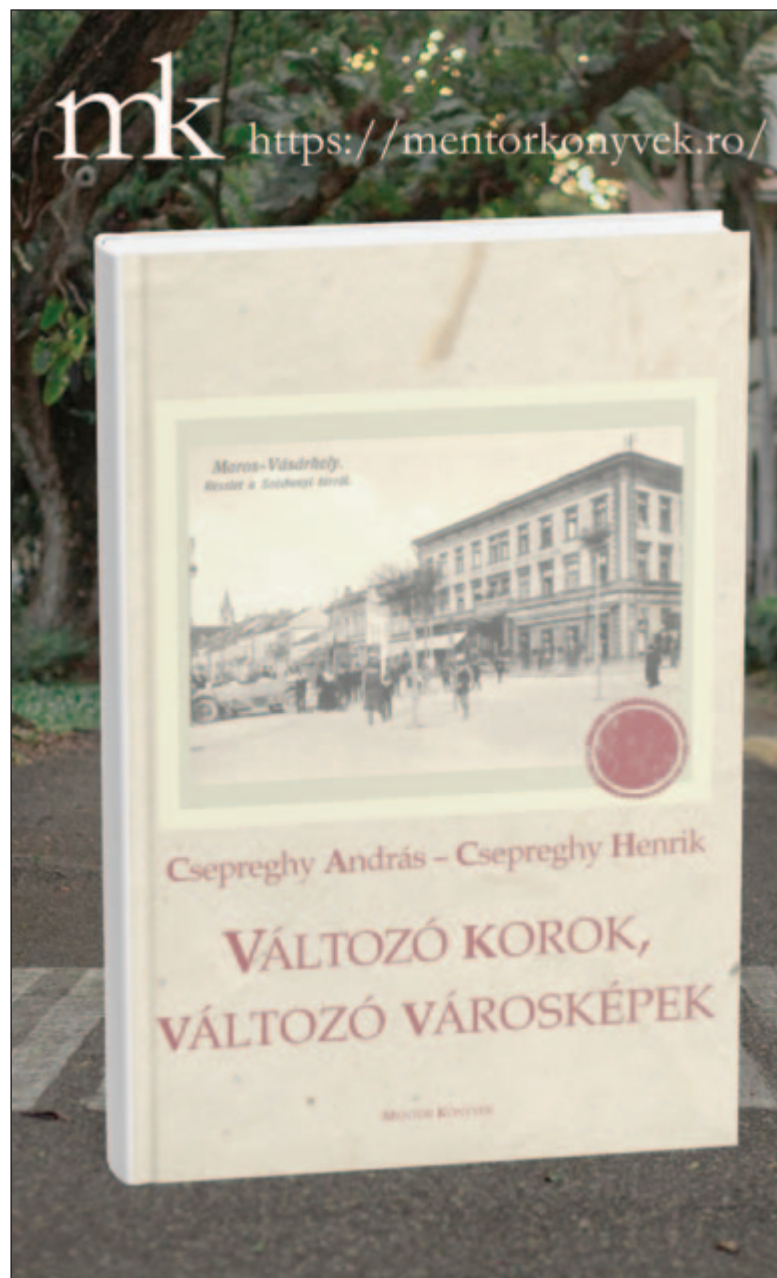
- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

Mielőtt elindul, ellenőrizze, hol jár a busz!

Kövesse járatainkat valós időben!

www.transportlocal.ro/live